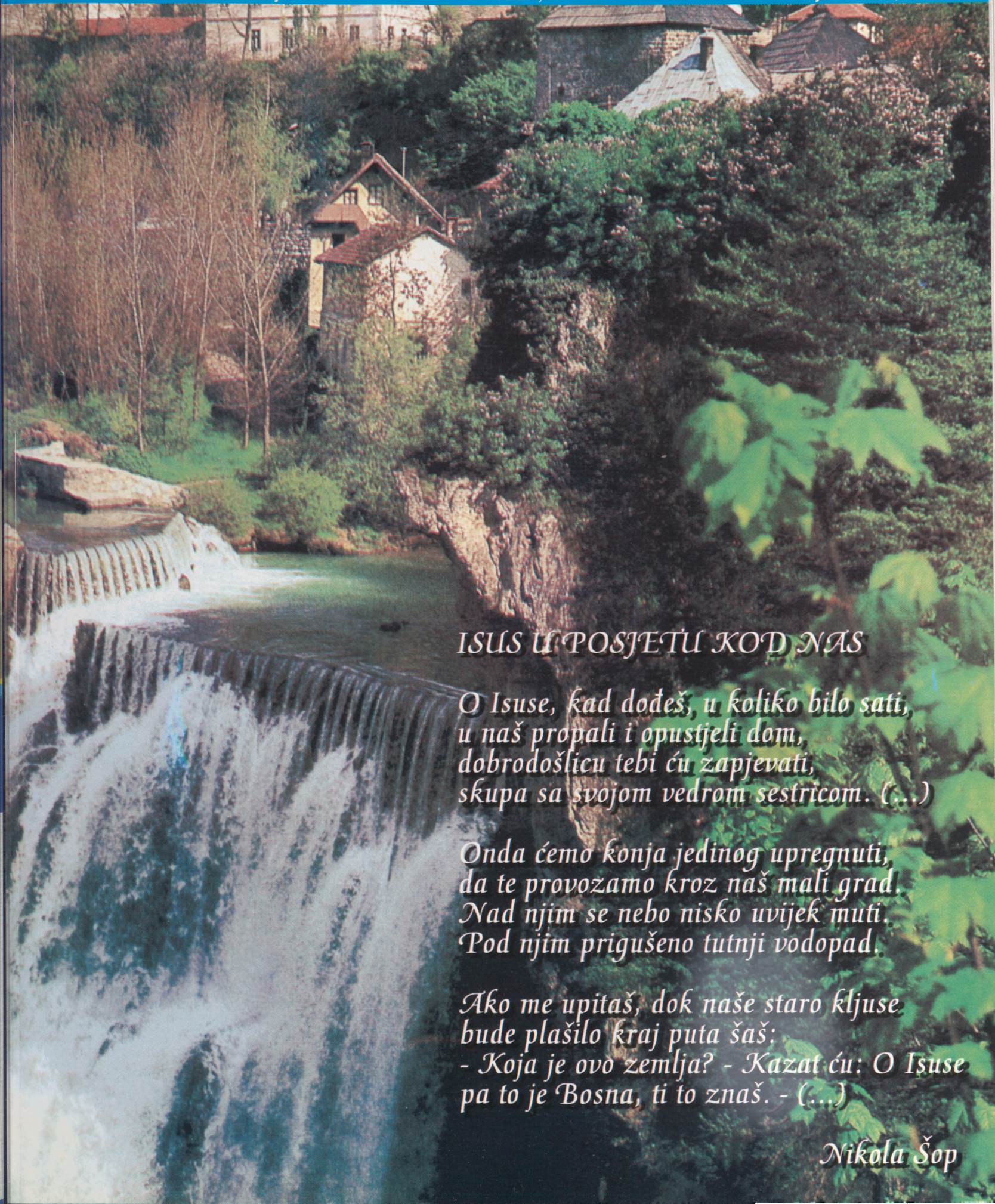

ISUS U POSJETU KOD NAS

O Isuse, kad dođeš, u koliko bilo sati,
u naš propali i opustjeli dom,
dobrodošlicu tebi ću zapjevati,
skupa sa svojom vedrom sestricom. (...)

Onda ćemo konja jedinog upregnuti,
da te provozamo kroz naš mali grad.
Nad njim se nebo nisko uvijek muti.
Pod njim prigušeno tutnji vodopad.

Ako me upitaš, dok naše staro kljuse
bude plašilo kraj puta šaš:
- Koja je ovo zemlja? - Kazat ću: O Isuse
pa to je Bosna, ti to znaš. - (...)

Nikola Šop

STOLJETNICA ROĐENJA NIKOLE ŠOPA (1904 - 2004)

Otvaranje spomen-sobe, otkrivanje biste, Književna večer i Okrugli stol

Spomen-bista Nikole Šopa

U JAJCU JE, U ORGANIZACIJI HRVATSKOGA KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ODRŽANA 17. I 18. RUJNA 2004. GODINE MANIFESTACIJA U POVODU STOTE OBLJETNICE ROĐENJA VELIKOGA HRVATSKOG I BOSANSKOHERCEGOVAČKOG PJESNIKA, PROZAISTA, DRAMSKOG PISCA I LATINISTA.

Pokrovitelji ove zajedničke manifestacije dviju susjednih država bili su: predsjednik Republike Hrvatske, g. **Stjepan Mesić** i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Manifestacija je počela svetom misom zadušnicom u crkvi Uznesenja Blažene

Djevice Marije, koju je predvodio Uzoriti kardinal **Vinko Puljić**, nadbiskup Vrhbosanski, uz koncelebraciju banjolučkoga biskupa preuzvišenog **dr. Franju Komaricu**, predsjednika HND Napredak g. **dr. Franju Topića**, gvardijana **fra Iliju Stipića** i desetak svećenika.

Svečanost je održana u prisustvu brojnih političkih, kulturnih vjerskih i javnih dužnosnika grada domaćina i iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, te Srbije i Crne Gore.

Na svečanosti otvaranja spomen-sobe u rodnoj kući Nikole Šopa i otkrivanju biste ispred njegove rodne kuće prisustvovali su brojni politički, kulturni, vjerski dužnosnici grada domaćina, Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, te Srbije i Crne Gore, kao i građani drevnoga, kraljevskog grada Jajca, u kome se prije sto godina (daleke, 1904. godine), rodio Nikola Šop. Njegov otac (gradski geodet) bio je jedno vrijeme i načelnik poglavarstva Jajca.

Nikola Šop se školovao u Jajcu, Banjoj Luci i Beogradu. Nakon završetka Prve muške gimnazije u Beogradu, studira komparativnu književnost i latinski jezik na Filološkom fakultetu u Beogradu i usporedno upisuje i studij rimskog prava u Zagrebu.

Prva pjesnička zbirka. ("Pjesme siromašnog sina") tiskana mu je daleke 1926. godine, a posljednja ("Kroz vrevu stećaka") 1987. u Sarajevu.

O Nikoli Šopu napisali su monografije Miroslav Palameta (čak dvije), Dean Slavić i gospođa Fedora Ferluga Petroni, dok je Branimir Donat priredio i tiskao 2000. godine dragocjenu knjigu "Književna kritika o Nikoli Šopu 1926 - 1998", koja je promovirana prethodne godine u Jajcu u okviru tradicionalne Napretkove manifestacije "Šopovi dani na Plivi".

O Nikoli Šopu pisali su mnogi. Navodimo samo neke autore: Frane Alfrević, Milan Bogdanović, Rade Drainac, Ivan Kozarčanin, Anton Koštro, Vlatko Pavletić, Saša Vereš, Branimir Donat, Mladen Makiedo, Tomislav Ladan, Višnja Makiedo, Stevan Tontić, Slobodan Blagojević, Zvonimir Mrkonjić, Željko Ivanković, Veselko Tenžera, Ivan Lovrenović, Marko Vešović, Enes Duraković, Tonko Maroević i mnogi, mnogi drugi. Najviše su se Šopom bavili: Branimir Donat, Mladen Makiedo, Zvonimir Mrkonjić, Stevan Tontić i Željko Ivanković.

Pokrovitelji nisu mogli doći u Jajce zbog zauzetosti. Došli su njihovi izaslanici, veleposlanik Republike Hrvatske g. dr. Josip Vrbošić i savjetnik g. Čovića, g. Slavko Marin. Prisustvovao je g. dr. Ivan Tomljenović, dopredsjednik Republike Srpske.

OTVARANJE SPOMEN-SOBE

Nakon pozdravnih riječi, gospođa **Hasija Borić**, sugrađanka Jajca i ugledna glumica iz Sarajeva, govorila je pjesmu "Poziv dragom Isusu", a gospodin **Josip Glenda**, prvak hrvatskog glumišta iz Splita govorio je pjesmu: "Uspavanka časovničaru moga grada". Na stihove Nikole Šopa emitirana je glazba, koju je skladao Mladen Tarbuk.

Gospodin **Željko Ivanković**, poet, prozaist, esejist i odličan poznavatelj života i rada Nikole Šopa, govorio je o Nikoli Šopu i svečano otvorio Šopovu Spomen-sobu.

Prigodna riječ g. Željka Ivankovića na otvorenju Šopove spomen-sobe.

NIKOLA ŠOP ILI PJESNIKOV POVRATAK U ZAVIČAJ

Nakon što je Nikola Šop, osobito posljednjih desetljeća kad je potvrđivana njegova pjesnička veličina, čitan kao pjesnik astralijske, svemirskih kućica, metafizički pjesnik ili metafizik (Tenžera), a njegovu poeziju proglašavali lyricom mysticom (Ladan), duhovnom srodnicom Jammaisove (Žame-ove) poezije, pjesničkom veličinom koju je prepoznao jedan W. H. Auden (Odn), izgleda je došlo vrijeme da ga, ako ne već zbog njegova djela, ono barem zbog ovih svečanosti danas i sutra, u njegovu i našem Jajcu, počnemo gledati i širom otvorenim bosanskim očima i čitati kao i bosanskoga pjesnika. Zapravo jednog od najvećih bosansko-hercegovačkih književnika (pjesnika!) i jednog od najznačajnijih hrvatskih i ne samo hrvatskih pisaca iz Bosne i Hercegovine.

Možda nam je, osobito onima koji su ga manje čitali i koji površnije znaju njegovo djelo, za ovakvo promišljanje najbolji jedan davnašnji naputak tankočutne u doživljaju i nadasve točne i precizne u imenovanju, Isidore Sekulić. To je ona tiha, mudra, proni- cljiva i nadasve visoko senzibilna autorica izvanrednih putopisa i, recimo za one mlađe među nama ili za one kojima književnost nije struka, to je ona spisateljica koja je prva prepoznala istok u pripovijetkama Ive Andrića, koja ga je prva čitala kao bosanskoga pisca pokazujući razumijevanje i ljubav za Bosnu, njezinu sudbinu i njezine ljude. Ta ista Isidora prva je ozbiljno pročitala i Šopa kao bosanskoga pisca, pjesnika, čitajući u njegovoj poeziji i njegovo bosanstvo i njegovo katoličanstvo, ili kako ona to kaže, katoličko Jajče, maštom jaku Bosnu, govoreći u povodu osobna Šopova katoličanstva, franjevačke provenijencije, o siromaštvu s jaslica-

ma (ona kaže "bosanski vertep") i katoličanstvu pristupačnom i djeci. Takav je i Šopov Isus, osobito u knjizi Isus i moja sjena.

Taj duh i dah Bosne, Šop je ponio iz svoga jajačkog djetinjstva (naime, u Jajcu je završio i osnovnu školu), te iz Banje Luke i ba-

njolučke gimnazije, kad, nakon petoga, razreda odlazi u Beograd. I dugo će i fizički i djelom, nimalo svojom krivnjom, biti udaljen iz Bosne. I njegovo prvo pravo vraćanje u Bosnu bilo je s njegovim Izabranim pjesma- ma 1978. i 1980. godine Bosanskom trilogi-

Uglednici na otkrivanju Spomen-biste

Voditeljica g-da Snježana Šušnjara

jom, knjigama objavljenim u Sarajevu. A koliko je to želio, iščekivao i radova se tome, o tome nam najbolje svjedoči Mato Džaja u svome tekstu objavljenom prije točno 20 godina.

OTKRIVANJE SPOMEN-BISTE NIKOLE ŠOPA

Spomen-bista postavljena je u krugu njegove rodne kuće. Autor biste je gospodin **Stipe Sikirica**, akademski kipar iz Zagreba, dugogodišnji dekan zagrebačke Likovne akademije i Likovne akademije na Širokom Brijegu.

Obratili su se: gospodin **Zvonimir Mrkonjić**, književnik iz Zagreba, osobni prijatelj Nikole Šopa i odličan poznavatelj njegova stvaralaštva, pjesnik g. **Stevan Tontić**, veliki zaljubljenik i poznavatelj Šopove poezije, te pjesnik g. **Mile Stojić**.

Gospođa **Hasija Borić** govorila je pjesmu "Isus u posjetu kod nas", a g. **Josip Glenda** "Mrtvi mlinovi".

Predsjednik HKD Napredak g. prof. dr. **Franjo Topić** i g. **Mile Pešorda** izaslanik ministra kulture Vlade Republike Hrvatske otkrili su spomen-bistu Nikole Šopa i čestitali prisutnom kiparu g. Stipi Sikirici.

Riječ veleposlanika RH gospodina prof. dr. sc. Josipa Vrbošića:

(...) Prije dvije godine proslavili smo stoljetnicu Hrvatskog kulturnog društva Napredak, a ove godine, u organizaciji te cijenjene hrvatske kulturne ustanove, kako u BiH tako i u Hrvatskoj, pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, obilježavamo stoljetnicu rođenja velikog bosanskohercegovačkog i hrvatskog pjesnika Nikole Šopa u njegovom rodnom gradu Jajcu.

Nikola Šop pripada plejadi velikana hrvatske kulture, poglavito književnosti, vezanih uz Bosnu i Hercegovinu, bilo svojim podrijetlom kao što su to, uz Nikolu Šopa, bili i primjerice Antun Branko Šimić, te Ivo

Rodna kuća Nikole Šopa

Andrić (stipendist Napretka), ili podnebljem u kojemu su živjeli i stvarali, poput Silvija Strahimira Kranjčevića i Tina Ujevića. Nikola Šop - vrstan pjesnik čija su djela prevedena na mnoge strane jezike, za života je često bio progonjen i prešućivan. No kako politike i ideologije dolaze i prolaze, a prave vrijednosti trajno ostaju, tako i velikan pjesništva Nikola Šop dobiva svoje zaslužno mjesto u povijesti, kulturi i umjetnosti rodnog grada Jajca, zemlje u kojoj je rođen, te hrvatske kulture i umjetnosti općenito. I ova bista, vrstan rad uglednog kipara Stipe Sikirice, koju smo otkrili danas kao i otvorena spomen-soba u njegovoj rodnoj kući, svjedočit će o neprolaznoj vrijednosti njegova stvaralaštva, te o neraskidivim kulturnim vezama dvije prijateljske zemlje Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Gospođa **Hasija Borić** je govorila pjesmu "Kišobran", a **Josip Glenda** "Baladu o školskoj klupi". Voditeljica je pročitala telegram uzoritoga kardinala **Josipa Bozanića**.

Voditeljica je bila gđa **Snježana Šušnjara**, dopredsjednica HKD Napredak.

Prof. dr. Franjo Topić
predsjednik Napretka

KNJIŽEVNA VEČER U DOMU KULTURE STJEPANA TOMAŠEVIĆA

U Domu kulture Stjepana Tomaševića održana je književna večer na kojoj su sudjelovali brojni bosanskohercegovački i hrvatski književnici: **Željko Ivanković**, **Zvonimir Mrkonjić**, **Stevan Tontić**, **Mile Stojić**, **Ivan Lovrenović**, **Drago Štambuk**, **Mirko Marjanović**, **Tvrtko Kulenović**, **Fedora Ferlugi-Petroni** (gošća iz Trsta, autorica monografije o Šopu na talijanskom jeziku), **Krešimir Šego**, **Branimir Donat**, **Velimir Milošević**, **Anton Lučić**, **Miro Petrović**, **Dragan Šimović**, **Vesna Trešnjak** - **Miculović**, **Admiral Mahić**, **Žarko Milenić**, **Zvonko Tarle**, **Tvrtko Klarić**, **Šimun Musa**, **Vojislav Vujanović**, **Ivan Kordić**, **Dean Slavić**, **Marko Kovačević**, **Željko Grahovac**.

U večernjim satima organiziran je prijam za sudionike i goste manifestacije, koji je priredio načelnik Općine g. **Branko Čavar**.

OKRUGLI STOL O NIKOLI ŠOPU

Drugoga dana manifestacije održan je Okrugli stol o Nikoli Šopu u Velikoj dvorani Općine. Moderatori su bili: akademik **Tvrtko Kulenović** i književnici **Branimir Donat** i **Radovan Marušić**, a sudionici brojni književnici iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Italije.

Organizatori su bili: Hrvatsko kulturno društvo Napredak, domaćin Općina Jajce i Napretkova podružnica "Stjepan Tomašević" Jajce, a suorganizatori: Ministarstvo kulture i sporta Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Udruženje književnika Hrvatske, Društvo pisaca Bosne i Hercegovine, Društvo pisaca Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika Herceg-Bosne, Matica hrvatska Zagreb i Matica hrvatska Sarajevo.

Predsjednik Organizacijskoga odbora za obilježavanje stoljetnice rođenja Nikole Šopa bio je **g. Radovan Marušić**, književnik, a članovi Odbora, bili su: **Neven Jurica**, **Ivan Lovrenović**, **Željka Čorak**, **Gradimir Gojer**, **Šimun Musa**, **Mirko Marjanović**, **Mladen Machiedo**, **Vojislav Vujanović**, **Branimir Donat**, **Ivan Tomljenović**, **Ljubo Lovrić**, **Branko Čavar**.

Predsjednik HKD-a Napredak prof. dr. **Franjo Topić** je, govoreći o našem umjetniku, kazao kako će planirani događaj poslužiti da se afirmira vrijednost i uloga Nikole Šopa koji je nepravredno bio zapostavljen tijekom komunističke vladavine. Topić je istaknuo da Šop treba zauzeti značajno mjesto koje i zaslužuje u bosanskohercegovačkoj i hrvatskoj književnosti.

Priredio: **Juraj Novosel**

Sudionici Okruglog stola

Izlazak na izbore je važan

NAJVAŽNIJI ZAJEDNIČKI PROJEKT SVIH STRANAKA I SVIH INSTITUCIJA U HRVATSKOM NARODNOM KORPUSU BIH MORAO BI BITI ANIMIRANJE GLASAČA DA IZAĐU NA IZBORE, JER JE TO DOISTA OPĆENARODNA STVAR.

OPĆINSKI IZBORI 2004.

STRANKE I NOSITELJI LISTA

- Stranka za Bosnu i Hercegovinu**
- Fikret Jahić
- SDP - Socijaldemokratska partija BiH**
Socijaldemokrati BiH
- Nada Mladina
- Republikanska stranka BiH**
- Safija Skenderović
- Građanska demokratska stranka BiH**
- Husein Tokić
- HDZ - Hrvatska demokratska zajednica BiH**
- Damijan Nišandžić
- Demokratska narodna zajednica BiH**
DNZ BiH
- Malčika Erić
- Demokratska stranka invalida BiH**
- Mikica Filipović
- BOSS - Bosanska stranka**
- Mirnes Ajanović
- SDA - Stranka demokratske akcije**
- Salko Bukvarević
- Hrvatska seljačka stranka BiH**
- Srećko Tunjić
- Kongresna narodna stranka zaštite prava boraca i građana - pravde i morala BiH**
- Hilmija Fidahić
- PD RS - Partija demokratskog progressa Republike Srpske**
- Radenko Maksimović
- LDS - Liberalno demokratska stranka**
- Maja Kin
- Narodna stranka radom za boljitak**
- Admir Bećirović
- Stranka penzionera - umirovljenika BiH**
- Vaso Šolaja
- Bosansko-podrinjska narodna stranka**
- Jozo Grgić
- Nezavisni kandidat**
- Ekrem Šehović
- SDU - Socijaldemokratska unija BiH**
- Sadik Durić
- Evropska ekološka stranka**
- Ratko Banović
- Tuzlanska lista**
- Sinan Alić i Čazim Sarajlić

- Hrvatski savez Nova Hrvatska inicijativa - Hrvatska kršćanska demokratska unija**
- Ivica Ivanić

KANDIDATI ZA NAČELNIKA OPĆINE TUZLA

- Kongresna narodna stranka zaštite prava boraca i građana - pravde i morala BiH**
- Enver Imširović
- BOSS - Bosanska stranka**
- Edin Kadić
- HDZ - Hrvatska demokratska zajednica BiH**
- Pejo Banović
- Nezavisni kandidat**
- Ekrem Šehović
- SDA - Stranka demokratske akcije**
- Mirsad Katanić
- DSI - Demokratska stranka invalida BiH**
- Sakib Čaušević
- Narodna stranka radom za boljitak**
- Mersed Šerifović
- SDP - Socijaldemokratska partija BiH**
Socijaldemokrati BiH
- Jasmin Imamović
- Stranka za Bosnu i Hercegovinu**
- Edin Jahić

IZBORNE LISTE

HDZ - HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH

- NIŠANDŽIĆ DAMJAN
- CVJETIĆ MARA
- KREŠIĆ MIJO
- PETROVIĆ DRAGAN
- LJUBAS TANJA
- JURIĆ ANTO
- BRKIĆ MATO
- KEROŠEVIĆ JANJKA
- MRKONJIĆ NIKO
- MIŠIĆ MIRKO
- NIŠANDŽIĆ DIJANA
- KOVAČEVIĆ MARKO

- JOKIĆ GABRIJEL
- PETROVIĆ ANITA
- MRKONJIĆ IVO
- DIVKOVIĆ DUŠAN
- JURIĆ ŠTEFICA
- PRANJIĆ PERO
- JUKIĆ JOSIP
- CVIJANOVIĆ MIRANDA
- JAKOVljević ZVONIMIR
- NIKIĆ ŠIMO
- STOJAK ANA
- JURIĆ IVICA
- DELIĆ NIKICA
- PAVLOVIĆ JANJKA

HRVATSKI SAVEZ NOVA HRVATSKA INICIJATIVA HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA

- IVICA IVANIĆ
- ANDRIJANA TOMIĆ
- ROMEO KNEŽEVIĆ
- ELDAR PEJIĆ
- NATALIJA PERANOVIĆ
- ZLATKO ŽAGAR
- ZORAN BLAŽEVIĆ
- DRAGICA POPOV
- SPOMENKO KOVAČEVIĆ
- ŽAKLIN PEJIĆ
- GROZANA HALILOVIĆ

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BiH

- SREĆKO TUNJIĆ
- BILJANA ZONIĆ
- RADO CVJETIĆ
- BLAŠKO TOPALOVIĆ
- JELENA ILJKIĆ
- JAKOB KRIŽAN
- MATO PEJIĆ (Dokanj)
- VASILJKA VIDOVIĆ
- IVO ILIĆ
- MATO PEJIĆ (Breze)
- MILICA PERANOVIĆ
- ANTO TOMIĆ
- SLAVKO PERIČEVIĆ
- BLAŽENKA MAZIĆ
- VILMA TUNJIĆ

OPĆINSKI NAČELNIK I POLOŽAJ NACIONALNIH DRUŠTAVA

Društvo "Hrvatski dom" Tuzla je 23. rujna 2004. godine organiziralo javnu tribinu na temu - "Koji društveni položaj nacionalnih društava planirate u Vašemu mandatu", a pitanje je bilo upućeno kandidatima za dužnost načelnika Tuzle. Traženi i očekivani odgovori nisu dobiveni, jer su sudionici više govorili o svojim stranačko-predizbornim programima nego što su odgovarali na postavljeno pitanje.

Unatoč tome što je Društvo "Hrvatski dom" nevladina i nestranačka udruga Hrvata Tuzle, na originalan način se uključila u atmosferu usijane predizborne atmosfere. Tragajući za odgovorima na pitanje: "Koji društveni položaj nacionalnih društava planirate u Vašemu mandatu" Dom je na tribinu pozvao kandidate za načelnika Tuzle. Pozivu su se odazvali: **Pejo BANOVIĆ**, HDZ; **Mirsad KATANIĆ**, SDA; **Edin KADIĆ**, BOSS; **Jasmin IMAMOVIĆ**, SDP; **Enver IMŠIROVIĆ** - Munja, KNS - Kongresna narodna stranka; **Sakib ČAUŠEVIĆ**, DSI - Demokratska stranka invalida. Sa zakašnjenjem je, zbog svog predizbornog skupa, stigao i **Ekrem ŠEHOVIĆ**, neovisni kandidat, pa smo odgovor dobili u naknadnom razgovoru za Hrvatski Glasnik. **Mersed ŠERIFOVIĆ**, kandidat je Narodne stranke Radom za boljitak, uz ispričnicu zbog nemogućnosti sudjelovanja, također, radi ranije zakazanog predizbornog skupa dostavio odgovor u pisanoj formi. Od Edina JAHICA, iz Stranke za BiH, dobili smo odgovor u telefonskom razgovoru. Moderator tribine je bila **mr. Marica PETROVIĆ**, predsjednica MH Tuzla.

Traženi i očekivani odgovori nisu dobiveni, jer su sudionici više govorili o svojim stranačko-predizbornim programima, nego što su odgovarali na postavljeno pitanje. U publici je bilo najviše SDP-ovih članova i simpatizera koji su tribinu obojili navija-

čkom atmosferom sa neke nogometne utakmice, s minimalnim stupnjem tolerancije. Ipak, ponešto smo uspjeli zabilježiti i prenijeti u ovu priču.

Pejo BANOVIĆ, HDZ: "Ukoliko postanem načelnik, u što je teško vjerovati, a još teže ostvariti, borit ću se i sigurno izboriti za povrat imovine nacionalnih društava. Istina, te poteze treba sačekati Zakon o restituciji, sva imovina koja ovim društvima, kao i vjerskim zajednicama, mora im biti vraćena.

Jasmin IMAMOVIĆ, SDP: "Kada se Zakon o restituciji donese, ja ću ga primjenjivati. Inače, sva nacionalna društva u Tuzli zaslužuju adekvatnije prostore za rad, ali za cjelovitije rješenje ovoga problema moramo najprije imati adekvatan zakon u Federaciji BiH".

Sakib ČAUŠEVIĆ, DSI: "Nacionalnim društvima se mora osigurati novac za plaćanje stručnih radnika".

Enver IMŠIROVIĆ - Munja, KNS: "U Tuzli su nam razorene mnoge zgrade, pa i kultura. Nacionalnim društvima se moraju vratiti njihove zgrade koje su im oduzete".

Edin KADIĆ, BOSS: "Zakon o restituciji ću poštovati, ali najprije moramo svim osigurati posao, pa će tada biti više novca za svu kulturu, pa i za nacionalna društva".

Mirsad KATANIĆ, SDA: "Nacionalnim društvima nikada nije ni trebalo oduzimati imovinu i nije ih trebalo gasiti. Dobro je što je njihov rad obnovljen i treba ih podržati u radu, od osiguranih prostora za rad, do financiranja stručnih radnika. Ovo što danas imamo nije zaslug SDP, jer multinacionalnost i multikulturalnost vlasništvo je

svih nas. To smo naslijedili od naših predaka i moramo to dograđivati".

Mersed ŠERIFOVIĆ, Narodna stranka Radom za boljitak: "Ukoliko dobijem mandat, da provodim program stranke, koji se u cijelosti zalaže za vjersku toleranciju i suživot svih naroda na ovim prostorima, u prvi plan ću staviti čovjeka kao individuu i zalagati ću se za ostvarivanje svih prava koje kao građanin treba imati, a koji su definirani Helsinškom poveljom o ljudskim pravima. Obzirom da smo jedina multinaционаlna stranka, narodnjačke opcije, neopterećeni ratnom hipotekom, sa jasnim ekonomskim programom, sva nacionalna kulturna društva će imati ravnopravan tretman, uz napomenu da će prednost imati kvalitetni programi i sadržaji, a ne brojnost članova ili naroda čije tradicije, kulturu, običaje... njeguju", stoji u pismu gospodina Šerifovića, koje je, uz ispriku što ne može sudjelovati na tribini, uputio na adresu "Hrvatskog doma".

Ekrem ŠEHOVIĆ, neovisni kandidat: "Nacionalna društva nam predstavljaju bogatstvo različitosti. Uz maksimalnu potporu za osiguranje radnih uvjeta, redovito budžetsko financiranje programa i režijskih troškova posebno treba imati fond za izuzetno kvalitetne iskorake u umjetnosti".

Edin JAHIC, SBIH: "Hrvatskom kulturnom društvu "Napredak" posebno čestitam što rade na stvaranju fonda za stipendiranje đaka i studenata. To bi trebala raditi sva društva, a svaki načelnik Općine bi morao voditi računa o pružanju adekvatne i redovite financijske pomoći kvalitetnim programima. Ako zagovaramo tržišnu ekonomiju, a zagovaramo i moramo se tržišno ponašati, onda i ova društva dio novca mora nabavljati marketinškim akcijama. Cjelokupno financiranje iz budžeta bilo bi pogrešno, jer bi lijenima pružilo mogućnost da, takoreći, ništa ne rade, a žive na državnim, odnosno općinskim jaslama."

Od osoba koje se bore da prvi ljudi Tuzle ili to već jesu, pisac ovih redova je očekivao da čuje kako, kada i sa koliko novaca će podržati, eventualnu izgradnju objekata za rad nacionalnih kulturnih društava; koju vrstu kulturno-umjetničkih programa od njih očekuju; hoće li više - **financijski** - podržavati brojnost pojedinih društava - "Prosvjeta", "Preporod", HKD "Napredak", Hrvatski Dom, Matica hrvatska ili kvalitetu programa; hoće li se zalagati za dodatno financijsko nagrađivanje pojedinaca iz tih društava koji na međunarodnim natjecanjima, ilustracije radi u glazbi, likovnoj umjetnosti, glumi... osvoje prvo, drugo ili treće mjesto; hoće li podržati objavljivanje kvalitetnih knjiga, znanstvenih radova...

N. J. IVANOVIĆ

GLASNIKOV UPITNIK NOSITELJIMA IZBORNIH LISTA PRED IZBORE ZA OPĆINSKO VIJEĆE TUZLA

NOSITELJI LISTA:

DAMNJAN NIŠANDŽIĆ, PROF.

- Hrvatska demokratska zajednica

IVICA IVANIĆ, PROF.

- Hrvatski savez

- Nova Hrvatska inicijativa

- Hrvatska kršćanska demokratska unija

DR. SREČKO TUNJIĆ,

- Hrvatska seljačka stranka

HG: Ove godine se izbori razlikuju od prethodnih jer građani tajnim glasovanjem biraju načelnika općine. U Tuzli je predloženo devet kandidata za načelnika. VAŠE MIŠLJENJE O PROGRAMIMA KANDIDATA? JESU LI ONI REALNI?

DAMNJAN NIŠANDŽIĆ, PROF.

NIŠANDŽIĆ: Činjenica je da većina kandidata za načelnika općine Tuzla uopće nema izborne programe i da svoju izbornu kampanju uglavnom temelje na nereálnim obećanjima i kritici aktualnoga načelnika. Mi smo se opredijelili za drugačiji pristup, naš kandidat Pejo Banović načinio je realan program zasnovan na programu OO HDZ Tuzla i na nadležnostima koja ima općinski načelnik. U programu su obuhvaćeni svi segmenti razvoja Tuzle sa jasno određenim modelima kako to realizirati. Prvo novi načelnik do kraja svog mandata mora riješiti problem vodosnabdijevanja Tuzle i ojačati u svakome smislu Javna poduzeća prije svih "Komunalac", "Centralno grijanje" i "Vodovod" kako bi uspješnije radila. Treba više voditi računa o socijalno ugroženim građanima, stvarati uvjete za otvaranje novih radnih mjesta, treba više izravno kontaktirati s građanima. Novi načelnik treba zaustaviti neravnomjeran razvoj mjesnih zajednica, posebice onih u kojima su većina Hrvati jer zbog nesrazmjera u ulaganjima ova mjesta odumiru. Ne želimo načelnika koji neće, barem jednom u šest mjeseci, obići sve mjesne zajednice i sa mještanima razgovarati o načinu na koji se mogu riješiti prob-

g. PEJO BANOVIĆ
kandidat za načelnika općine

lemi s kojima se susreću i koji neće nakon toga kazati što je uradio. Novi načelnik treba ponuditi novi ustroj općine jer je sadašnji prepreka za brži razvoj i insistirati barem da općinu Tuzla čini 6 izbornih jedinica kako bi svi građani imali svoje zastupnike u Općinskome vijeću. Baš zbog toga, mi smo kandidirali čovjeka koji će voditi podjednako računa o potrebama svih građana bez obzira da li žive u središtu grada ili u najudaljenijoj mjesnoj zajednici. Zbog toga smo kandidirali čovjeka kojega zna svaki Tuzlak i sumnjam da bilo što ružno ima reći o njemu. Čovjeka sa iskustvom, uspješnoga u gospodarstvu i u politici, sposobnoga, odlučnoga. Ne treba ovdje zanemariti ni činjenicu da je naš kandidat jedini koji nije bošnjačke nacionalnosti. Sačuvali smo obraz Tuzli jer svatko tko bi vidio listu kandidata bez našeg pitao bi se da li je Tuzla jednonacionalna sredina. Niti jedna, a mnoge stranke podvlače svoju multietničnost, nisu to uradile. Neka pojasne građanima, zbog čega, da li to nemaju u svojim strankama članove drugih nacionalnosti ili što je još gore ne žele da nitko osim Bošnjaka bude načelnik. Ako imamo osobu koja to može raditi bolje od svih kandidata na listi, zar je pravedno da na izborima izgubi samo zato što nije Bošnjak.

IVANIĆ: Izravno glasovanje za načelnika pozitivna je politička promjena i korak naprijed u demokratizaciji našega društva. Programi kandidata samo su moguće projekcije rada općinske administracije na čelu s načelnikom i teško je govoriti o njihovoj realnosti. Ni jedan program kandidata za načelnika kvalitetno ne razmatra ravnomjeran razvoj cijeloga područja općine Tuzla, rubni pojas Općine, a samim tim hrvatska sela ponovno su zapostavljena. S ovako obezvlašćenom općinom i malim budžetom teško je napraviti kvalitetan pomak. Da bi Tuzla počela kvalitetno rješavati svoje mnogobrojne infrastrukturne, gospodarske, komunalne, socijalne, ekološke i druge probleme treba postati grad s mnogo većim nadležnostima u

odnosu na današnju Općinu i imati vrlo sposobnog gradonačelnika.

TUNJIĆ: Najprije se želimo zahvaliti Hrvatskom Glasniku na ustupljenom prostoru u ovom broju, uz pozdrav cijenenim čitateljima i nadu da će pokazati pozornost, strpljenje i razumijevanje za političko stajalište Hrvatske seljačke stranke BiH Tuzla.

Na ovo veoma važno pitanje za život građana u lokalnoj zajednici bilo bi znatno lakše i konkretnije odgovarati da se radi o izborima za lokalnu upravu i samoupravu u normalno uređenoj državi. Budući, da je naša država po svom ustroju nenormalna država i da se nalazimo u stanju duboke i teške političke, gospodarske i socijalne krize, teško je imati jednostavan i optimističan odgovor.

Ono što se javno zna o programima kandidata za načelnika općine Tuzla i što su iznijeli i obrazlagali u medijskim nastupima je u većem dijelu popis želja bez realnog pokriva. U pohodu na glasače, nude med i mlijeko "spasilačke sposobnosti", guraju narod u zabludu i čorsokak. Neki, vjerojatno, i ne očekuju ozbiljne šanse za pobjedu pa su odlučili nuditi i nemoguće da mogu kasnije govoriti "da ste mene izabrali" imali bi to i to, tj. sve što nedostaje. Mislim da je u sadašnjem političkom vremenu i ambijentu veoma važno, kako da se Hrvati općine Tuzla u svom promišljanju i političkom opredjeljenju postave spram izbora kandidata za načelnika Općine. Kamo sreće da je politički ambijent normalan i regularan pa da građani mogu birati najposposobnije, najuspješnije, najbolje, s realnim programima i potrebnim prioritetima. Međutim, kad je situacija u državi ovakva kako sam je definirao u početku, općine nemaju ambijent i temeljne preduvjete da građaninu omoguće ostvarenje normalnih i svakodnevnih životnih potreba, kad bi i akademici bili na čelu Općine. No, vraćam se na dio koji se odnosi na Hrvate u predstojećim izborima za načelnika općine Tuzla. Mislim da je to bitno iznijeti i obrazložiti. Hrvatska seljačka stranka BiH Tuzla nije za slijedeći mandat za načelnika općine istaknula svog kandidata. Zašto? Svatko, politički misleći, poznavajući sve relevantne činjenice i odnos snaga u ovakvom izbornom zakonu zna da za slijedeći mandat za načelnika općine Tuzla ni teorijski ne može biti izabran Hrvat. Iz tog razloga nismo u ovoj situaciji dali kandidata iz HSS za načelnika Općine. Ne želimo sijati iluzije i gurati narod u zabludu.

Hrvati nas pitaju, zašto onda Hrvatska demokratska zajednica ističe svog kandidata za načelnika općine Tuzla? Odgovaramo. Znaju i oni u HDZ da ne može biti izabran njihov kandidat, ali to rade radi homogeniziranja dijela hrvatskoga biračkog tijela, koristeći isključivo nacionalne emocije. Isto je radila

HDZ, i prije nudeći općinu Soli. I tada su pametni, valjda znali da to ne može proći, ali je njihovo čelništvo, iz njima poznatih razloga i interesa tako htjelo. Hrvatima je, i zbog toga, bilo sve teže. Da ne bi bilo nejasnoća, Hrvatska seljačka stranka BiH Tuzla je za stvaranje zakonskih izbornih pretpostavki da u određenom mandatu Hrvat, ne samo da treba, nego i mora biti načelnik općine Tuzla. Pretpostavka za to je da Hrvati Bosne i Hercegovine budu konstitutivni u punom kapacitetu na cijelom području BiH. Mi, koji se ne služimo zaboravom, znamo da to nisu htjeli HDZ-ovi suci u Ustavnom sudu BiH, kad se 2000. godine donosila Odluka o konstitutivnosti sva tri konstitutivna naroda na cijelom području Bosne i Hercegovine.

Predstavnici HSS će, ukoliko nam građani ukažu povjerenje, sudjelujući u vlasti isposlovati, pored ostalog i izborni zakon kojim će biti garantirano da od četiri buduća mandata u jednom načelnik Općine bude Hrvat, u jednom Srbin, a u dva mandata Bošnjak. U tom slučaju hrvatske političke stranke će istaknuti svoje kandidate pa neka građani izaberu najboljeg i najsposobnijeg. Za koga glasati? U sadašnjim okolnostima i na ovim izborima, Hrvatska seljačka stranka BiH Tuzla smatra da je najpovoljniji kandidat SDP BiH Tuzla, aktualni načelnik općine Tuzla.

HG: Što mislite koji bi trebao biti prioritet novih općinskih vlasti nakon izbora?

NIŠANDŽIĆ: Svi znamo što bi trebali biti prioriteti, vodosnabdijevanje, infrastruktura, nova radna mjesta, ekologija, bolja socijalna zaštita, veća sigurnost kako u prometu tako i na samim ulicama. Dosta su Tuzlake pljačkali po ulicama, otimali novčanike, mobitele i slično. Svi govore o narkomaniji, zašto do sada nemamo program suzbijanja narkomanije na općinskoj razini, općinska vlast ne smije se kriti iza nerada organa na višoj razini, i to je jedan od prioriteta. Umjesto kukanja kako nema ovlasti, općinska vlast mora se aktivnije uključiti u rješavanje problema, stalno biti na terenu, razgovarati sa ljudima i iz tih razgovora sigurno će izaći rješenja. Ključ uspjeha biće upravo veća otvorenost i bolja komunikacija s građanima koju HDZ zagovara. Putovi se moraju izgrađivati bržom dinamikom, vodeći računa o ravnomjernosti, Tuzla samo sa Čelićem nema dobru povezanost sa ostalim gradovima u TŽ, zbog čega? Prioritet su i projekti osposobljavanja mladih za izazove novog vremena, zašto bolje ne iskoristiti veze koje Tuzla ima sa europskim gradovima. Naši mladi tamo mogu nešto zaraditi, naučiti nešto i kada to primjene u našem gradu, napredak će biti vidljiv. Sve je prioritet, trebaju nam ljudi koji to znaju uraditi a vjeruje mi na našoj listi su takvi ljudi.

IVANIĆ: Prioritet nad prioritetima u tuzlanskoj općini je rješavanje problema vodoopskrbe. Treba osigurati dostatne količine vode za piće, industriju, komunalne i druge potrebe, temeljno rekonstruirati i dograditi postojeću vodovodnu mrežu, ugraditi vodomjer za svakog potrošača. Paralelno s gradskim treba rekonstruirati i sagraditi lokalne vodovode u našim rubnim seoskim područjima.

DR. SREĆKO TUNJIĆ

TUNJIĆ: Da bi se na ovo odgovorilo treba napraviti uvid u dosadašnji program i plan rada općinskih vlasti u Tuzli.

Budući da je kraj godine slijedi donošenje proračuna. Mi u HSS BiH Tuzla zagovaramo jasno definirana dva segmenta proračuna: Opći (javna potrošnja) i investicijski - razvojni.

- Nastaviti realiziranje programa produktivnog zapošljavanja.
- Iznaći mogućnosti materijalne pomoći i druge skrbi najsiromašnijim, invalidima, starim i nemoćnim.
- Obnova i izgradnja infrastrukture u seoskim područjima - oporavak sela.
- Program ekološke zaštite - nadzor nad загаđivačima zraka, vode i tla.
- Izmjena i dopuna Statuta općine u dijelu koji se odnosi na mjesne zajednice u cilju pojačanja uloge mjesnih zajednica. Također, treba definirati i pitanja važna za konstitutivnost naroda.
- Povesti i raditi na realizaciji i inicijative za vraćanje temeljnih ovlasti općinama i temeljnih prihoda i resursa.
- Zadržati status matične škole Osnovne škole u Breškama.
- Vodosnabdijevanje grada i sela.
- Biti otvoren za građanske inicijative, udruženja građana i nevladinih organizacija.

HG: Ekonomski i socijalni položaj stanovništva u BiH nije povoljan. Najveći broj stanovništva jedva preživljava. Velik je broj nezaposlenih. Ni Tuzla nije izuzetak. ŠTO NUDITE BIRAČIMA; KOJI OČEKUJU RJEŠAVANJE OVE SITUACIJE?

NIŠANDŽIĆ: Samo trebamo koristiti pametno ono što nam je Bog dao, malim projektima u kojima će ravnopravno biti zastupljena sva naselja mogu se otvoriti brojna nova radna mjesta, nakon čega će biti više novca za sve ostalo. Brojni su resursi koji stoje neiskorišteni i čekaju da se koriste. Ono što treba uraditi jeste običi sve mjesne zajednice, definirati pravce razvoja, sa građanima osmisliti projekte i tražiti investitore. Poljoprivreda, turizam, bilo zdravstveni, izletnički ili seoski, obrtništvo samo su neke od mogućnosti. Sve ovo je lako izvodivo ako općinsku administraciju usmjerimo da radi u tom pravcu, umjesto da se vrijeme gubi na manje potrebne stvari radi zadovoljenja nečije sujete.

IVANIĆ: Sadašnja razvlaštena Općina ne može puno učiniti na zapošljavanju stanovništva. Općinska, kantonalna i federalna administracija trebaju koordinirano i kompaktno djelovati u stvaranju potrebnog miljea za razvoj gospodarstva. Dakle, moramo imati razvijenu infrastrukturu, poticajne mjere države za ulaganje domaćega i stranog kapitala, poticajnu bankarsku politiku i efikasnu administraciju. Gospodarski razvoj i zapošljavanje u tuzlanskoj Općini trebaju ići u dva smjera:

a) Rekonstrukcija i modernizacija postojeće bazne industrije, energetike i rudarstva i njihovo postupno dovođenje na razinu optimalnog, održivog razvoja.

b) Razvoj malih obiteljskih tvrtki kroz programe poljoprivredne, industrijske i obrtničke proizvodnje, te uslužnih djelatnosti i sl. U ovakve programe sigurno bi uložili svoja sredstva i naši ljudi koji trenutno žive i rade u inozemstvu.

TUNJIĆ: Odgovor na ovo pitanje je sastavni dio prethodnoga. Budući da na prostoru Općine živi znatan broj stanovnika čija materijalna situacija ovisi o poduzećima i institucijama koje nisu u nadležnosti Općine, općinske vlasti trebaju vršiti pozitivan i osmišljen pritisak na poslovne strukture tih poduzeća i institucija u cilju mogućeg poboljšanja materijalnih uvjeta tih građana.

- Osposobiti općinsku administraciju da u što kraćem roku izdaje potrebna dokumenta i dozvole.
- Pomoći u izgradnji infrastrukture za obiteljsko poduzetništvo i obiteljsko gospodarstvo.

HG: Kakav je politički položaj Hrvata u općini Tuzla i kako Hrvati ostvaruju svoja prava u okviru ustavno-pravnog položaja Hrvata u BiH?

NIŠANDŽIĆ: Od ovog mnogo važnije je pitanje kakav će politički položaj Hrvata biti nakon izbora. Zbog naše malobrojnosti za nas su svaki izbori od presudnoga značaja i njihov ishod određuje naš položaj. Ukoliko Hrvati u Općinskom vijeću budu imali svoje zastupnike postojat će kao politički subjektivitet na razini općine Tuzla, ukoliko nas bude zastupao SDP sve što ćemo dobiti je godišnje par tisuća KM za rad naših udruga. Bez naših zastupnika u vijeću naš položaj ne može biti bolji i to moraju shvatiti svi Hrvati i zbog toga je važno da Hrvati budu jedinstveni. Bošnjačke stranke među kojima je i SDP jer im je takvo dominantno članstvo brinut će se o Bošnjacima, mogu Vas oni uvjeravati koliko god hoće da to nije tako ali je činjenica da oni žele vlast, a da bi je dobili, moraju ugađati svom članstvu koje je dominantno bošnjačko. Politički subjektivitet je osnova za sve ostalo stoga bez naših predstavnika o položaju Hrvata u Tuzli bespredmetno je uopće razgovarati.

IVANIĆ: Imamo položaj tipičan za manjinski narod. Temeljna ljudska prava, konstitutivnost, ravnopravnost, jednakopravnost i sl. su nažalost isprazne političke fraze. Sami

smo sebi birali politiku i političare koji su nas doveli u ovako težak položaj.

TUNJIĆ: Da se na ovo pitanje pokuša odgovoriti, potrebno je organizirati Okrugli stol na ovu temu. Na početku sam istaknuo da je sadašnje državno uređenje Bosne i Hercegovine nenormalno. U današnjoj Bosni i Hercegovini nije riješen temeljni i suštinski problem, tj. današnji ustroj države ne osigurava konstitutivnost za sva tri naroda u punom kapacitetu. Tri naroda a dva entiteta. Jedan narod je prikraćen za pravu konstitutivnost. Koji? Zna se. U sadašnjem modelu državnoga uređenja najviše su oštećeni Hrvati Bosne i Hercegovine. Za to postoji više uzroka. Posljedice se vide na terenu. U političkoj borbi treba pucati u uzroke, a ne u posljedice. Globalno podređen položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini se reperkutira i na podređen politički i društveni položaj Hrvata, kako u vlasti i javnim institucijama Tuzlanskoga kantona, tako i općine Tuzla. Hrvati u Tuzlanskome kantonu su bez političkog subjektiviteta i zna se kako prolaze, što im se da. U općini Tuzla politički subjektivitet je nejasan i nesiguran, nedovoljan i upitan. U vlasti Tuzlanskoga kantona pa i u općini Tuzla Hrvati ne drže u punom kapacitetu ni jednu polugu vlasti. U Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta, koji bi trebao imati ključan značaj za očuvanje nacionalnog identiteta nema niti jednog Hrvata. I u mnogim drugim javnim institucijama kantonalnoga značenja na čelnim pozicijama nema Hrvata. U strukturi zaposlenosti u ministarstvima Vlade TK zameariv je broj Hrvata. U općinskim institucijama vlasti je stanje nešto drugačije, ali ni blizu principu političke ustavno-pravne ekvivalentnosti konstitutivnih naroda. "I za ovakav položaj u vlasti, državnim službama i poduzećima trebamo biti zahvalni dobroj volji većinskog bošnjačkog stanovništva", poručuje nam visokotirani bošnjačko-muslimanski intelektualac u Jutarnjim novinama, Sarajevo, 29. 12. 2003. Jedan drugi "bojovnik" bosanske politike nas ukorava i podsjeća "da sedam posto Hrvata u Tuzli, na osnovu pljačkaške privatizacije, posjeduje sedamdeset posto kapitala, diktirajući stanje na bazi rima, koji su većinom Bošnjaci". Je li želio, tim lažnim i montiranim podacima mogući bijes nezaposlenih Bošnjaka usmjeriti na Hrvate? To njegovo saopćenje s press konferencije potpisuje Hrvat - politički nadničar, sutra dobro došao kao "dekor".

Sve ovo izneseno ne treba shvatiti kao jadikovanje nad našom sudbinom, nego kao zov da se presaberemo, politički osvijestimo i opametimo. Kako reko, ne treba pucati u posljedice, nego u uzroke. Uzrok našega nezavidnog političkog položaja je i naša politička rascjepkanost, nepostojanje istinskoga političkog dijaloga u artikuliranju nacionalnih političkih interesa bosanskohercegovačkih Hrvata. Ovakvo stanje je u BiH, a i u Tuzli nije drugačije. Valja nama izvesti veliko djelo narodnoga političkog preporoda u BiH. Kako? Ojačajmo HSS BiH. Kako? Izadite na izbore 02. 10. 2004. i glasujte za listu HSS BiH Tuzla.

Vjera u Boga i seljačka (narodna) sloga!

HG: Jesu li na vašim listama novi ljudi ili oni koji su već birani? Ima li mladih?

NIŠANDŽIĆ: Naša lista u potpunosti odražava strukturu našeg naroda, sastavljajući listu nismo izostavili niti jedno naše mjesto tako da svako ima kandidata na listi kojega poznaje, svoga susjeda, prijatelja ili barem poznanika. Zastupljenost mladih i žena i prije instrukcija međunarodne zajednice na našim listama je adekvatna. Također, tu su kandidati svih profila od fakultetski visokobrazovanih kadrova, do radnika. Mnogo je i novih kandidata čime smo željeli osvežiti i ojačati naše djelovanje kako u radu same stranke tako i u Općinskome vijeću. Ono što je zajedničko za sve naše kandidate jest da su to prepoznatljivi ljudi u svojim sredinama za koje nitko ne može reći ništa ružno.

IVANIĆ: Većina kandidata na našoj listi su mladi ljudi i prvi put su u prilici da budu birani.

TUNJIĆ: Lista HSS BiH Tuzla za Općinsko vijeće ima 15 kandidata. Od toga je devet s visokom stručnom spremom (inženjeri, ekonomisti, pravnici, liječnici), pet sa srednjom stručnom spremom, jedna studentica. Tu su četiri umirovljenika. Kandidati na listi dobro poznaju probleme sela i grada. Tri kandidata sa liste su već bili birani u Općinsko vijeće i u Skupštini Tuzlanskog kantona. Ima dvoje mladih.

HG: Koje je objektivno mjesto vaše stranke u životu Hrvata Tuzle?

NIŠANDŽIĆ: Naše mjesto kao i mjesta ostalih stranaka određuju izborni rezultati. To je najbolji pokazatelj, kojega se mnogi stide, a mi ga s ponosom ističemo. Na svim dosadašnjim izborima HDZ je dobio bezrezervnu potporu naroda koja nam daje pravo da kažemo da smo zastupnici Hrvatskoga naroda Tuzle. Od svoga nastajanja na ovim prostorima HDZ je vezao svoju sudbinu sa Hrvatskim narodom, mada nam to mnogi zamjeraju nama je teško praviti razliku.

IVANIĆ: Mislimo da koalicija Hrvatski savez NHI-HKDU može kvalitetno doprinijeti boljem političkom i ukupnom statusu hrvatskoga naroda u Tuzli i boljem životu svih Tuzlaka.

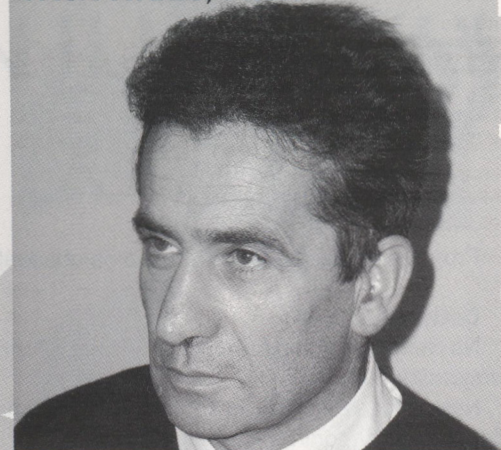
TUNJIĆ: Teško je u ovim okolnostima političke svijesti i političkog položaja Hrvata u Tuzli naći objektivni kriterij za vrednovanje, bilo koje, pa i naše stranke u životu Hrvata Tuzle. Voljeli bismo i očekujemo da potencijalni birači prepoznaju 100 godišnji kontinuitet HSS i nauk braće Radić, našu principijelnost, te da glasuju za našu listu i doprinesu boljem položaju Hrvata Tuzle, naše i vaše stranke.

HG: Kakve rezultate očekujete na ovim izborima?

NIŠANDŽIĆ: Očekujemo da participiramo u Općinskom vijeću, sa kojim brojem odlučit će Hrvati Tuzle, ali i drugi koji su i ranije

glasali za našu stranku jer su u našem programu vidjeli pravi put za izlazak iz sadašnje krize?

IVICA IVANIĆ, PROF.

IVANIĆ: Muški, srčano, korektno i uporno se borimo. Optimisti smo.

TUNJIĆ: Očekujemo dobar rezultat. Ulazak u Općinsko vijeće.

HG: Mnogi građani govore da neće izaći na izbore. Što mislite zašto su ljudi nezainteresirani za izbore?

NIŠANDŽIĆ: Objektivno kao stranka na općinskoj razini nismo u mogućnosti učiniti sve ono što bismo željeli za Hrvate Tuzle. Za razliku od nas oni koji to mogu jer raspolažu sredstvima općinskog proračuna, to ne žele. Zbog toga ljudi su umorni, razočarani, osjećaju se pobijeđeni i ne žele izaći na izbore. Zbog toga na kraju poručujem Hrvatima: izidite na izbore i pokažite da niste pobijeđeni. Glasujte za HDZ, nismo bezgrešni i grešaka će biti i u budućnosti ali budite sigurni da ćemo dati sve od sebe da vam bude bolje! Jedno znajte sigurno, nitko osim nas, a naša imena možete pročitati na listi HDZ-a, od kandidata na izborima, ne želi vam iskrenije dobro i nije spreman na mukotrpan rad i odricanje da bi Vam bilo bolje.

IVANIĆ: Ljudima je dosta slabih političara, populizma, praznih obećanja, laži, politike pretvorene u mahalski trač. Očigledno je da rješenja za mnoge životne probleme treba tražiti negdje drugdje, u ovakvoj sadašnjoj tuzlanskoj i BiH politici NE.

TUNJIĆ: Budući da naši kandidati u svakodnevnom životu, a ne samo pred izbore imaju svakodnevnu komunikaciju s narodom, znamo da su ljudi preokupirani svakodnevnim životnim problemima, nesigurni, iznervirani dosadašnjim nerealnim obećanjima, prevareni, zapali u apatiju, nezainteresirani za izbore. No, uvjeravali smo ih da su i izbori način i sredstvo za iskorak iz svekolike krize u kojoj se nalaze građani, te mogućnost poboljšanja političkog položaja Hrvata Tuzle i Bosne i Hercegovine.

Pozivamo sve građane da izađu na izbore 02. 10. 2004. Bit će glasova i za HSS. Ostajmo zdravo! HVALA!

HG

60 GODINA OSLOBOĐENJA TUZLE

17. IX. 1944 - 17. IX. 2004.

Program obilježavanja 60 godina oslobođenja Tuzle bio je slijedeći:

Četvrtak, 16. IX.

Na Solnom trgu otvorena je Prva skupna izložba Udruženja likovnih umjetnika Tuzle.

Nakon toga upriličen je Koncert KUD "Bosna" koji je posvećen obilježavanju 60 godina postojanja i rada.

GKUD "Bosna" je osnovano s ciljem da se njeguju igre i pjesme iz bogate riznice bh. tradicije, te da se što više mladih ljudi uključi u rad društva.

O POČETCIMA RADA I ZNAČAJU OBILJEŽAVANJA OVOGA JUBILEJA

U godini obilježavanja jubileja članovi GKUD "Bosna" će realizirati koncerte, plesna takmičenja i druge priredbe sekcija koje djeluju u okviru Društva.

Petak, 17. IX.

U okviru Programa obilježavanja šezdesete godišnjice oslobođenja Tuzle, danas je prisustvu predstavnika boračkih udruženja, zvaničnika lokalne vlasti, te brojnih građana antifašista Tuzle i Tuzlanskoga kantona, na Slanoj banji odana pošta žrtvama fašizma. Tom prilikom otkrivena je i bista narodnoga heroja Fadila Jahića Španca.

Položeni su vijenci na Partizanskom spomen-groblju i na spomeniku poginulim braniteljima Tuzle i BiH 1992 - 1995. i na groblju civilnih žrtava.

U sklopu obilježavanja šezdesete obljetnice na Slanoj Banji je otvoren kompleks sportskih terena. Investitor projekta za mali nogomet je općina Tuzla, a donacija Vlade Kraljevine Norveške. Na svečanosti su govorili: predsjedavajući Općinskoga vijeća g. Ilija Jurišić, ambasador Kraljevine Norveške u BiH g. Henrik Olstad, načelnik Općine g. Jasmin Imamović. Organiziran je i međunarodni nogometni turnir, uz sudjelovanje Partizana iz Beograda, NK GOŠK-JUG iz Dubrovnika, te selekcije Dnevnog Avaza i Slobode iz Tuzle.

Održan je i brzopotezni turnir u mamutskom šahu, na kojem je nastupilo deset najboljih šahista iz Tuzle.

Limenom glazbom i smotrom pripadnika Profesionalne vatrogasne brigade Tuzla označen je početak svečanosti primopredaje doniranog vatrogasnoga vozila i otvaranje vatrogasnoga spremišta u krugu Vatrogasnoga doma u Kreki.

FOTO "BLICKO"

Svečanosti su prisustvovali najviši predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti Općine Tuzla te Profesionalne vatrogasne brigade kantona Sarajevo, koji su i donirali spomenuto vatrogasno vozilo.

Zahvaljujući se sarajevskim kolegama na vrijednoj donaciji te Općini Tuzla, koja je namjenski izdvojila budžetska sredstva za izgradnju i opremanje vatrogasnoga spremišta, pripadnicima Profesionalne vatrogasne brigade Tuzla potom su se obratili načelnik općine Tuzla, g. Jasmin Imamović i predsjedavajući Općinskoga vijeća Tuzla g. Ilija Jurišić, istakavši velik značaj vatrogasne službe u održavanju sigurnosnog okruženja naših građana.

Općina Tuzla će i dalje, u skladu sa svojim mogućnostima, pomagati rad Profesionalne vatrogasne brigade Tuzla kako bi ona, kao i dosada, bila spremna odgovoriti svim postavljenim zadacima - rečeno je ovom prigodom.

Navečer je u Narodnom kazalištu u Tuzli održana SVEČANA AKA-DEMIJA.

Subota, 18. IX.

U Bosanskome kulturnom centru u Tuzli održan je Koncert Tamburaškog orkestra "Sloboda" Tuzla.

Tamburaši Slobode su priredili cjelovečernji koncert. Uz vrsne tamburaše maestra Sakiba Mujezinovića, nastupile su Vera Svoboda iz Osijeka i Zekija Suman iz Tuzle. Ovom prigodom tuzlanskim glazbenicima je uručena i plaketa "Pajo Kolaric", priznanje osvojeno na natjecanju tamburaških orkestara u Osijeku.

DIJALOG O HRVATSKOM PITANJU U BiH

Sve dok se u BiH ne riješe sporna nacionalna pitanja i dok sve nacije, narodi i građani, ne budu jednakopravni na svakome pedlju bh. I u svim političkim, radnim, socijalnim... statusima neće biti sreće u Bosni Srebrenoj, a ni u Hercegovini. Jedan od putova za rješavanje ovoga spornog pitanja je otvoren, iskren i pošten dijalog o hrvatskome pitanju, jer su Hrvati najmalobrojniji konstitutivni narod.

"Kako napraviti kajganu, a da jaja među narodne zajednice i njenih domaćih partnera u vlasti ostanu čitava", pitanje je što ga je postavio bard bh. Novinarstva i kolumnista "Oslobođenja" Gojko BERIĆ. Citirana kolumna, pod naslovom "Hrvatsko pitanje", što ju je, u broju od 3. rujna 2004. godine, precitirao Neovisni nedjeljnik "FRONT SLOBODE", kao rijetko koji sarajevski komentator i komentator, nepristrasno skreće pozornost na neriješeno nacionalno pitanje i položaj bh. Hrvata.

U svojem tekstu kolega Berić, između ostaloga, naglašava: "Vrijeme je, naime, da se shvati da hrvatsko nacionalno pitanje - što god neko pod tim podrazumijevao - mora postati predmet najšire demokratske rasprave". Vrsni komentator Berić u nastavku teksta još skreće pozornost na to da "postoji više nego dovoljno razloga za takvu debatu, ali ona može imati smisla samo ako se podjednako pošteno bude govorilo i o posljedicama i o njihovim uzrocima. A to obuhvata period od petnaestak godina, što će reći još od Tuđmanovih, Šuškovih i Bobanovih vremena, kada se o sudbini bosanskohercegovačkih Hrvata odlučivalo isključivo u Zagrebu..."

Hrvatske i sarajevske tiskovine

Elaborirajući dalje ovu temu komentator Berić skreće pozornost na činjenicu da hrvatski tisak koji ima izdanja za BiH dramatično intonira položaj Hrvata na ovoj teritoriji, što se državom Bosnom i Hercegovinom zove. Istodobno sarajevski listovi i magazini ovu sliku svjesno ili nesvjesno često retuširaju. Ako u prvom slučaju ima tendencioznog pretjerivanja, u drugom se prepoznaje refleksna sumnjičavost prema svakom mišljenju koje dolazi iz zapadnohercegovačkog kamenjara. (Ne samo ovoga dijela BiH, nego i iz drugih krajeva i prostora na kojima žive "jednakopravni" Hrvati - op. N. J. I.) Zasluga za ovako neuravnotežen pristup jednome te istom problemu pripada i pojedinim političarima, intelektualcima i vjerskim službenicima iz reda hrvatskog naroda, koji jedno govore u Zagrebu i Širokom Brijegu, a drugo u Sarajevu", nastavak je priče kolumniste Berića.

U ovom objektivno intoniranome tekstu skreće se pozornost i na činjenicu da, uz odbacivanje onih najekstremnijih stavova na hrvatskome nacionalnom stolu u BiH, ostaju argumenti koji se ne mogu tek tako odbaciti. Tim prije što ne postoji iole relevantan političar u BiH koji nije ukazivao na

nepovoljan i nejednakopravan položaj Hrvata u BiH. "Ljudima socijaldemokratske i liberalne orijentacije - tako otužno malobrojnima - (i minorno birački podržanim - op. N. J. I.) jasno je da samo funkcionalna i moderno uređena država može biti garant pune ravnopravnosti svakog, a pogotovo najmalobrojnijeg (konstitutivnog - op. N. J. I.) naroda. HDZ, naprotiv, želi da bude isključivi vlasnik tog garantnog lista", tvrdi novinar Berić.

U ovom tekstu se još konstatira da svi živimo u nikakvoj državi, da je Federacija nazor sklepani entitet i da je ona, federacija, zamajac koji od početka proizvodi frustracije među bh. Hrvatima, ali da s njom, federacijom, ni Bošnjaci nisu naročito sretni, te da F BiH svojim postojanjem garantira opstanak Republike Srpske.

Ključ i "glavni" krivac?

Na kraju ovoga komentara Berić zaključuje i poručuje: "Ključ za rješenje hrvatskoga nacionalnog pitanja u BiH je u rukama HDZ-a. Ova stranka je glavni krivac za današnji težak položaj Hrvata, naroda koji u Bosni polako izumire. Sve dok HDZ ne shvati da su interesi nekoga duhanara iz Sovića i nekog (op. N. J. I.) -zapadno- mostarskog tajkuna posve različiti, što podrazumijeva i različitost njihovih političkih interesa, te da etnička isključivost i ksenofobija vode u slijepu ulicu, taj će narod imati sve više problema i sa samim sobom i sa druga dva naroda. Čak i kada bi, kojim čudom, SDS i SDA iskazale istinsku želju da ovu državu konačno učine normalnom i time riješe svačiji građanski i nacionalni interes".

U normalnoj državi i normalnim, ali dovoljno i osobito politički pismenim osobama, što apsolutna većina u BiH nije, dijelovi citiranog teksta bi bili dovoljni za sve poruke. U suštini u normalnim i demokratski uređenim državama ovakvi tekstovi bi bili suvišni. Nama, ovakvima kakvi jesmo, malo je jedan tekst i još jedan osvrt na taj tekst, pa još stotine takvih i sličnih tekstova. Obzirom na prevelik broj Bosanaca i Hercegovaca, koji nemaju ni osnovnu pismenost, ni tekst uvaženoga novinarskog znalca Berića, ni citiranje u "Frontu slobode", ni parafraziranje u "Hrvatskome Glasniku" ništa pomoć neće. Tek oni, malobrojni, koji novine čitaju i koji svojom glavom misli mogu i umiju shvatiti će što su pisci htjeli reći. Oni, brojniji, ali sa istim pravom i istom pojedinačnom snagom glasa, opet će brundati da smo protiv njih i njihove stranke; da

navijamo za one druge koji nikada nisu zastupali hrvatske interese i nikada ih neće zastupati. Namjerno sam napisao brundat, jer niti znaju, niti hrabrosti imaju svoje mišljenje i svoje stavove napisati i javno objelodaniti.

Glačanje nacionalnih neravnina

A, da nam je potrebno puno više javnog govorenja i pisanja o hrvatskom pitanju u BiH, to je više nego bjelodano. Obzirom na to da su medijski dometi hrvatskoga Glasnika skromni, ovaj tekst ima za cilj da na dijalog o ovoj temi pozove - prije svih - Hrvate Tuzle i Tuzlanske županije; a onda daleko brojnije i na ovim prostorima konstitutivnije prijatelje Bošnjake. Hrvati Tuzle i tuzlanskoga kraja, bez obzira na stranačke pripadnosti, najprije moraju imati jedinstven stav o ovom pitanju, odnosno zajednički moraju doći do zaključka što je to donji prag ispod kojega se ne može i ne smije ići. Poslije toga, sa prijateljima Bošnjacima treba voditi otvoren, iskren i pošten dijalog. Na logički očekivano i opravdano pitanje, a što je sa položajem Bošnjaka u zapadnoj Hercegovini i neće nam biti teško ponuditi odgovor. Onoliko koliko imamo političke moći i koliko nas sunarodnici ovoga dijela države BiH hoće poslušati maksimalno ćemo se založiti da Bošnjaci dobiju sva prava koja im pripadaju. S druge strane bošnjački političari i intelektualci bi morali i trebali shvatiti da najbrojniji narod u svakoj sredini prvi mora pokazati dobru volju za dijalogom i uspostavljanjem jednakosti za malobrojnije. Tim prije što su tuzlanski Hrvati, koliko god bili politički i državotvorno konstitutivni, često doživljavali i doživljavaju majorizacije, ignorancije i zanemarivanja.

Istina, tome su doprinosili i doprinose i stranački aktivni Hrvati, koji sjede u foteljama zakonodavne i izvršne vlasti Tuzle i Tuzlanske županije, jer rijetki su glasno progovarali o položaju svoga etnosa, a još rjeđe se pozivali na ugrožavanje vitalnih nacionalnih interesa. Pogotovo ako se ima u vidu nepobitna činjenica da Domovi naroda u Federaciji BiH, državi BiH i nekakvo Vijeće naroda u Republici Srpskoj nisu pokazali pravu snagu za zaštitu nacionalnih interesa. Više su bili kočnica parlamentarnom životu i zakonodavnim procedurama, a i to je jedan od signala da bi na nižim razinama vlasti zakonski morale biti propisane norme za zaštitu nacionalnih interesa; a ti i takvi propisi morali bi trajati sve dok dijalogom ne izgladamo nacionalne neravnine.

Nikola J. IVANOVIĆ

OD SVIH LJUDSKIH ORGANA DŽEP NAJVIŠE BOLI

Gospodin **Pejo BANOVIĆ**, HDZ-ov kandidat za načelnika Općine Tuzla, jedini je nebošnjač koji se upustio u ovu vrstu tuzlanske političke tekme.

Većina upućenih skloni su tvrdnjama da nema nikakvih šansi u konkurenciji sa aktualnim načelnikom **Jasminom IMAMOVIĆEM**.

Bez obzira na to, čestitam gospodinu Banoviću što se prihvatio ove kandidature, jer je time pokazao da i tuzlanski Hrvati imaju ambicija da jednom na čelu svoga grada vide Hrvata. Ili da Banović barem bude jedan od dvojice zamjenika.

Oдавno sam prihvatio tvrdnje da je knjiga čovjekov najbolji drug, a da mu je pas najbolji prijatelj.

Ako je to tako, a kada ljudi tako tvrde onda jest, pitam se kakvi smo to ljudi kada jedni u drugima ne umijemo pronaći ni drugove, ni prijatelje, ni drugarice, ni prijateljice.

P.S. O ljubavnicama i ljubavnicima drugom prigodom i strogom p(r)ovjerenju.

Kolega mi novinar i dobar znanac **Milan CVIJETINOVIĆ - Cvele**, koji živi i radi u Bijeljini, početkom ove godine mi je uputio čestitku u povodu 51. rođendana i naglasio da sam napokon postao većinski vlasnik svoga života.

Zahvalio sam se kolegi Cveletu, ali mi je ostalo nepoznato i bit će to tako do kraja moga života, do kada ću biti većinski vlasnik i do kojega ću postotka dogurati.

Često u radio-programima slušam raznorodne čestitke i pozdrave, ali nikada nisam čuo da je netko pozdravio i moju malenkost.

Priznajem kako mi to mora biti signal da pozornije analiziram sva svoja (ne)djela.

Gospođa **Jadranka MARIĆ**, husinska snaha, cvječarica i slikarica primljena je u ULUBIH - Udruženje likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine.

Marićka ovim činom nije postala bolja slikarica, ali su zato njeni umjetnički radovi dobili na cijeni, a Jadrankini prijatelji na ponosu.

Obzirom na to da sam u ovom krivom ogledalu spomenuo nekolicinu igrača u ovogodišnjoj predizbornoj kampanji mnogi se mogu začuditi i pitati zašto sam prešutio kolegu **Mirzu MUKIĆA** i svoju malenkost.

Odgovor je više nego jednostavan. Ne želim zlorabiti autorstvo nad ovom kolumnom, a oni koje to, eventualno, zanima i ako takvih uopće ima, moći će to saznati kada pročitaju glasačke listiće i daju nam svoje glasove.

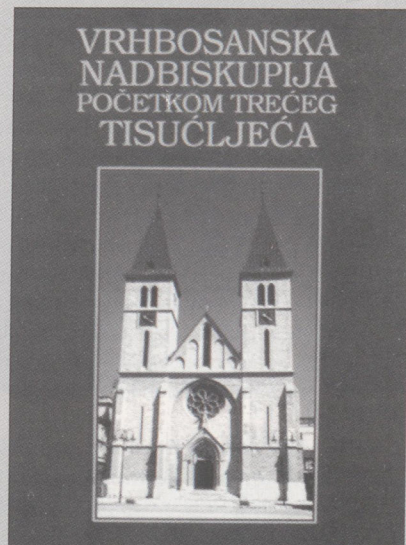
P.S. Obzirom na to da svaki narod ima vlast kakvu zasluži i izabere, samo još mogu reći, drage čitateljice i cijenjeni čitatelji HG-a, do vas je!

Krivo (o)gledao Nikola J. IVANOVIĆ

MONOGRAFIJA "Vrhbosanska nadbiskupija početkom trećeg tisućljeća"

PREDSTAVLJANJE U ZAGREBU

Vrhbosanski nadbiskup, kardinal **Vinko Puljić**, istakao je da Hrvati katolici u BiH danas ne žele živjeti u prošlosti, nego na onome što su baštinili tijekom povijesti

Djelo "Vrhbosanska nadbiskupija početkom trećeg tisućljeća", autora Franje Marića, predstavljeno je 16. rujna 2004. navečer u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u prisutnosti brojnih crkvenih i javnih djelatnika. Izdavač toga opsežnog djela od oko 1.400 stranica je Nadbiskupski ordinarijat i Vrhbosanski vikarijat za prognanike i izbjeglice Sarajevo - Zagreb, 2004.

U knjizi su prvi put u povijesti Vrhbosanske nadbiskupije, odnosno u povijesti Katoličke crkve u BiH, na jednom mjestu objavljeni podaci o stanju Vrhbosanske nadbiskupije u njejoj 120-godišnjoj povijesti, istakao je u uvodu knjige F. Marić.

Vrhbosanski nadbiskup, kardinal Vinko Puljić, koji je podržao tiskanje monografije, istaknuo je u uvodu da Hrvati katolici u BiH danas ne žele živjeti u prošlosti, nego na onome što su baštinili tijekom povijesti i shvatiti odgovornost svog današnjeg poslanja.

Jedan od recenzenata Anđelko Akrap, profesor demografije sa Ekonomskoga fakulteta u Zagrebu, govorio je na promociji knjige, uz ostalo, o iseljavanju katolika iz BiH. On je naglasio kako se iseljavanje katoličkog stanovništva sa današnjeg bh. državnoga teritorija može ocijeniti kao jednom od temeljnih značajki demografske povijesti Hrvata katolika u BiH.

Knjiga o Vrhbosanskoj nadbiskupiji podijeljena je u desetak poglavlja i donosi najvažnije događaje iz povijesti te nadbiskupije.

Suradnici na knjizi prikazali su povijest Katoličke crkve, točnije dolazak franjevacu u Bosnu 1291. godine, razdoblje osmanlijske vlasti u BiH i vrijeme uspostave Vrhbosanske nadbiskupije u drugoj polovici 19. stoljeća 1882. godine.

MLADIFEST

"HTJELI BISMO VIDJETI ISUSA"

Od 1. pa do 6 kolovoza održan je, jubilarni, petnaesti po redu "MLADIFEST", molitveni susret mladih u Međugorju. Ove je godine na festivalu bilo prisutno 25 000 mladih iz 43 različite zemlje svijeta, a među njima i sedmero mladih iz Tuzle (broj ljudi koji zbivanja s "Mladifesta" prate putom radio postaje "Mir - Međugorje" daleko je veći). **Raduje činjenica da se na Festivalu iz godine u godinu okuplja sve veći broj ljudi, a slika koju Međugorje šalje u svijet najljepša je koju Bosna i Hercegovina i hrvatski narod u njoj mogu poslati.**

Program se odvijao oko vanjskoga oltara i započinjao je u prijedopodnevnim satima molitvom i predavanjem nekoga od predavača. Nastavljao se poslijepodne i s novim predavačima, nakon čega bi uslijedila molitva krunice i svečana sveta misa. Nakon kratke stanke, program se završavao kasno navečer klanjanjem Presvetomu oltarskome sakramentu. Osobitu pozornost ove godine privukli su prof. Tomislav Ivančić svojim predavanjem i zajednica "Cenacolo" svojim scensko-glazbenim prikazom otajstva Svjetlosne krunice.

Misao vodilja ovogodišnjega susreta bila je: **"Htjeli bismo vidjeti Isusa"**. Papa Ivan Pavao II. obraćajući se mladima, jednom je prigodom rekao: **"Krista otkriti, najveća je vaša pu-**

stolovina." Krista otkriti i s njim se susresti teška je zadaća. Put do ostvarenja toga cilja pokušali su, mladima u Međugorju, na osnovu svojih iskustava pokazati brojni svećenici, redovnici i redovnice, različite skupine i zajednice, vidioci i obični ljudi, vjernici. Kroz njihova svjedočanstva, kroz molitvu, meditaciju i pjesmu, kroz međusobne susrete s mladima iz drugih zemalja, iz različitih kultura, toliko različitim ali, ipak, bliskima i sličnima, mogao je mladi čovjek napraviti velik korak u susret toj pustolovini.

Ivica KOVAČEVIĆ

BLAGDAN UZNESENJA BDM

NA BREŠKAMA

Došli smo ti, Majko draga, sa svih strana ove zemlje donijesmo Ti jade svoje, i u njima svoje želje

... riječi su iz jedne marijanske pjesme i riječi koje bi najbolje i najtočnije opisale proslavu blagdana Uznesenja Blažene Djevice Marije. Zbilja, na Breškama se 15. kolovoza okupio velik broj vjernika, kako s okolnih župa tako i onih koji su pristigli iz inozemstva. Svi oni okupili su se tražiti i moliti zagovor nebeske Majke.

Svetkovina uznesenja na nebo, svetkovina je nade. Marija se rodila kao i mi, živjela svoj prolazni zemaljski život kao i mi, ali od svih nas razlikovala se svojom bezgrešnošću. Ipak, sve to ne sprječava nas da i mi naše živote ne završimo slično njezinu. Upravo u to polazemo naše nade i za to živimo.

Misno je slavje predvodio **fra Petar Matanović**, vikar naše Provincije. U propovijedi, fra Petar poziva

na nasljedovanje Marijina života. Marija je, istina, rođenjem bila izuzeta i oslobođena od grijeha, ali ne i od iskušenja tijekom svoga života, a ta su iskušenja jednaka današnjima. Vrijeme u kojemu živimo nije vrijeme duhovnosti. Životne okolnosti udaljavaju nas od Boga i od nas samih, ali su upravo ovakve svetkovine prigoda za nov početak. Fra Petar je, također, istaknuo krizu obitelji. Nerazumijevanje i nesloga sve su prisutniji unutar obitelji, ponestane iskrenoga dijaloga i sve je teže slušati i čuti drugoga (a o značaju obitelji dovoljno govori činjenica da se Isus punih 30 godina u obitelji pripremao za svoje javno djelovanje).

Vokalno-instrumentalna skupina Franjevačke mladeži iz Tuzle popratila je misno slavje. S pjesmom se nastavilo i nakon svete mise. Svoj prvi javni nastup imao je Framin band, a nakon njih na tradicionalno i IFS "Dokanj" - Hrvatski dom Tuzla.

Ivica KOVAČEVIĆ

PATRON ŽUPE PAR SELO

Župa Par Selo je 26. srpnja 2004. proslavila svoga patrona Svetu Anu u prepunoj crkvi s obzirom da je padala kiša, te nije bilo moguće slaviti misu u crkvenome dvorištu.

Uz koncelebraciju svećenika susjednih župa, misno slavje je predvodio **fra Filip Karadža**. Spomenuo je sv. Joakima i Anu, roditelje Blažene Djevice Marije, kao uzore koji nas trebaju inspirirati kako bismo ostvarili vlastiti poziv na svetost svatko u svom staležu koji obavlja.

"Sveći su ljudi koje odlikuje beskrajno pouzdanje u Božju providnost usprkos svim nevoljama života. Oni su ljudi koji stoje oba-djema nogama na zemlji i nisu neka polubića ili demijurzi kojima je svetost lako dostižna, nego su realni u pravom smislu te riječi. Oni ne žele da im se klanjamo idolatrijski, nego nam svojim životom daju primjer kako se valja otvoriti djelotvornom i mijenjajućem djelovanju milosti Božje u nama. Čašćenje svetaca je, zapravo, jedan aspekt klanjanja Bogu koji se po svecima učinio solidarno djelatnim i nama bliz po ljudima-svecima. Raznolikost svetačkih stilova jest garant da svi budemo sveti a život svetaca nam je uistinu spiritualna provokacija", rekao je fra Filip Karadža.

HUSINO

HUSINO SOLINA

Uoči blagdana Male Gospe - patrona župe, na Husinu, ispred stare kapelice, trodnevnicom je svečano proslavljen blagdan rođenja Blažene Djevice Marije. U misnom slavlju, koje je predvodio **vlč. mr. Luka Tunjić**, ravnatelj KŠC "Sveti Franjo" Tuzla, uz koncelebraciju domaćega župnika **vlč. Veselka Župarića**, te uz dekana preč. Peru Ilikića, vlč. Marijana Brkića, vlč. Jozu Batičića, vlč. Marijana Marjanovića, i vlč. Andriju Župarića, župnika iz Lovnice, sudjelovao je velik broj vjernika župe Husino i susjednih župa.

Nakon misnoga slavlja vjernici su u procesiji nosili sliku Gospe do župne crkve, gdje je nastavljena vjerska svečanost uz pjesmu i molitvu.

Na sam blagdan rođenja Blažene djevice Marije - Malu Gospu, 8. rujna, misno slavlje je predvodio **mons. Ivo Tomašević**, generalni tajnik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, uz koncelebraciju župnika vlč. Veselka Župarića, gvardijana fra Zdravka Andića i svećenika susjednih župa.

Okupili su se brojni vjernici iz te i susjednih župa tuzlanskoga kraja. Mons. Tomašević ih je potaknuo da se u svim radosnim i žalosnim trenucima svoga života uvijek iznova obraćaju Majci svih majki i Majci svih ljudi koja će ih povesti svome sinu Isusu Kristu. A kada je čovjek s Isusom Kristom, Bogom i čovjekom, tada je moguće podnijeti sve patnje i biti nositelj radosne vijesti. Župnik vlč. Veselko Župarić zahvalio je svima i pozvao svoje župljane na izgradnju i jačanje župne zajednice.

SOLINA

Na malu Gospu bila je misa i u kapelici u Solini ispod Gradovrha, u čast rođenja Blažene Djevice Marije.

Misno slavlje, kojemu je prisustvovalo mnogo vjernika predvodio je **fra Marko Lovrić**, vikar iz Tuzle.

ULICE

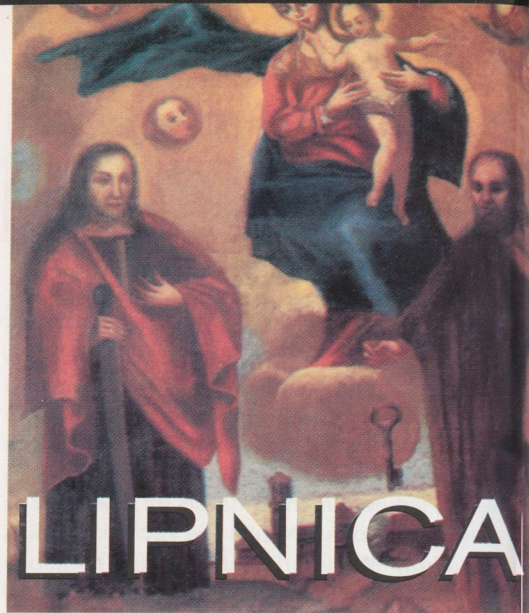
I ove je godine jedna od župa bosanske Posavine, slaveći blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, iskazala svoj višestoljetni zavjet i utjecanje Majci Božjoj. Upravo je posavska župa Ulice bila mjesto proslave Male Gospe. Župa je to od tri filijalne jedinice: Vitanovića, Ulovića i Laništa u kojima je crkva srušena. Ulice su jedna od onih župa najviše stradali u proteklom ratu. Nimalo pošteđena crkva Male Gospe, mnogobrojnim je sredstvima pokušala biti srušena. Bezuspješno, ostali su zidovi, ne slučajno, oduvijek, kao hramski u starom Jeruzalemu znakovi patnje, tuge ali i vjere i ustrajnosti.

Prije rata ulička je župa imala nekoliko tisuća vjernika. Nažalost, ili na veselje njih oko 850 sada na samome misnom slavlju okupio je lijep broj duša, s obzirom da je bio radni dan. Predvoditelj slavlja bio je **fra Anto Tomas**, nekadašnji kapelan te župe. Zajedno s njim na oltaru su u suslavju bili još 11 svećenika.

Fra Anto je u svojoj propovijedi ukazao važnost vjernosti svome zavičaju. Držeći se božje Riječi, koja je imala navijestiti rodoslovlje Isusovo, fra Anto je okupljenima predočavao kako je svima nama bitno vratiti se korijenima i budućim naraštajima prenositi znakovitost našega podrijetla i predanja, vjere, a sve to bez Marije bilo bi nemoguće. Kao Majka spasiteljeva, ona tako postaje majka svega ljudskog roda. U lijepom tonu, fra Anto je svim majkama poželio rođendan i pozvao ih na sličnost i divljenje Majci Božjoj. Mladim je muškarcima predložio, da tražeći idealnu ženu, prepoznaju to lice kao uzor.

Župnik **fra Marko Stjepanović**, kao promicatelj suživota i mira u brčanskom kraju zdušno se zalaže za izradu projekta i izgradnju nove, još ljepše crkve u Ulicama.

M. B.

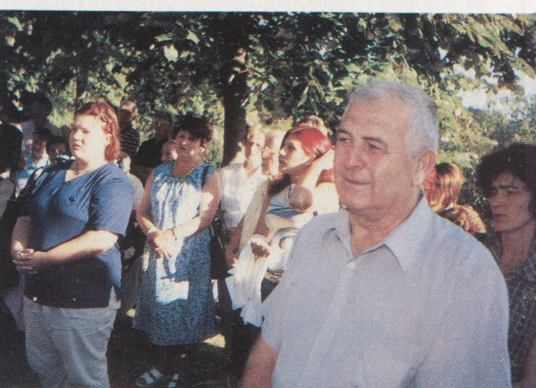

LIPNICA

Župa Šikara se duhovno pripremala trodnevnicom za slavlje Gospe Lipničke - blagdana rođenja Blažene Djevice Marije. Uoči Male Gospe misno slavlje je predvodio **fra Zdravko Andić**, tuzlanski gvardijan uz koncelebraciju fra Franje Martinovića župnika. Prostor ispred kapelice bio je ispunjen vjernicima koji su obavljali svoje zavjete i molili krunicu i litanije.

Na sam blagdan rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna štovatelji su pristizali od jutarnjih sati, ispovijedali se i svetu misu dočekali u molitvi. Euharistijsko slavlje, u kojemu je sudjelovao velik broj vjernika iz župe i susjednih župa, predvodio je **fra Filip Karadža**, vikar, uz koncelebraciju **fra Franje Martinovića**, župnika.

Franjevačka mladež - FRAMA iz Tuzle pod ravnanjem g. Zlatka Špoljarevića pratila je glazbom obje svečanosti.

Proslavljen blagdan IME MARIJINO

Na blagdan IMENA MARIJINA, 12. rujna 2004. okupio se velik broj vjernika na groblju u Laništima, gdje je slavljen sveta misa.

Misno slavlje predvodio je **fra Tomo Andić**, župnik u Sesvetskoj Sopnici kod Zagreba, uz koncelebraciju fra Zdravka Andića, tuzlanskog gvardijana, fra Martina Antunovića, direktora Gimnazije KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli, fra Marka Stjepanovića, župnika župe Ulice i svećenika susjednih župa: fra Tihomir Sadić, fra Zlatko Matanović, fra Franjo Stjepanović i fra Marko Antić.

Franjevačka mladež - FRAMA iz Tuzle pod ravnanjem g. Zlatka Špoljarevića je pratila misno slavlje, na veliko zadovoljstvo vjernika.

Fra Tomo Andić u propovijedi je naglasio Marijinu veličinu i početak štovanja Imena Marijina. Svetkovina Imena Marijina raširena je po čitavom svijetu kao zahvala Bogu za pobjedu kršćanske vojske nad Turcima pod Bečom 1683. Kršćanska tradicija je puna svetkovina posvećenih Mariji. Narod Božji je prepoznao u Mariji nebrojene kvalitete koje inspiriraju, potiču i daju snagu. Treba zaviriti u Bibliju, u Sveto pismo gdje su zapisani mnogi događaji iz života Marijina, kao i njezina pomoć ljudima u najtežim trenucima.

...Takva žena koja nije bila pošteđena ni od kakve boli ni patnje, a ustrajala u vjeri, može biti primjer i inspiracija. Zbog toga nije čudo što je Marija zauzela duboko mjesto u vjeri, umjetnosti književnosti. Primjer Marije odgajao je ove naše ljude sa naših prostora. Rijetko je tko ovdje rođen koga majka nije preporučila Mariji. Ovaj dan kad selo slavi svoj posvećenje je tome na poseban način potvrda.

Marija je na poseban način zaštitnica u teškoćama. Je li to navala neprijateljske vojske, glad, kuga ili neka druga propast? Marija je ona kojoj se narod utekao. A mi se ponovno nalazimo u teškoćama. I nikada ovaj narod nije imao takav standard života, ali njegovi stari krvare zbog poniženja kojega su doživjeli, njegovi mladi su razasuti. Biti razasut po svijetu i nije najveća tragedija. Kršćanstvo nas uči otvorenosti. Kršćanstvo nas uči da pripadamo čitavome svijetu. Naša tragedija će biti samo onda ako zaboravimo svoje krajeve, ako ih se odrekemo. Biblija i Marijino pleme židovsko nam ponovno mogu biti primjer. Tisućljećima su

živjeli izvan svojih postojbina, ali je psalmist davno spjevao stih: "Neka se desnica moja osuši, ako tebe Jeruzaleme zaboravim". Ne znam gdje će ovi naši mladići i djevojke živjeti kuda će putovati, što će raditi. Ali znam što bih želio: da znaju odakle su, da vole svoje mjesto, i da se tamo uvijek mogu vratiti, ili u posjet ili živjeti. Povezani s ovim korijenima ovdje, s ovom prošlošću, ovim grobljem, ma gdje bili, mi smo stari 500, 1000 godina kao i svi narodi. Otkinuti od ovih korijena, mi smo stari 20-30 godina, bez identiteta, bez prošlosti.

Danas, kada nekima ova situacija izgleda beznačajna, svetkovine kao Ime Marijino sa svojom prošlošću mogu biti izvor snage za novi početak. Neka ova svetkovina Marijina bude izvor koji će nam pomoći da poniženje nastalo iz nasilja i razaranja pretvorimo u ponos, razaranje okrenemo prema novim počecima. Nitko nema pravo svojim izjavama: **Nema tamo života**, uništavati u drugima poticaje koje Bog šalje. I ova akcija koja je krenula iz Beča, mjesta gdje je svetkovina Imena Marijina započela, možda se proširi, možda se konkretizira. Marija nas nikada neće ostaviti kao zagovornica ali i kao ona koja nas inspirira da se sukobimo sa problemima i da ih svladamo jer Bog je s nama.

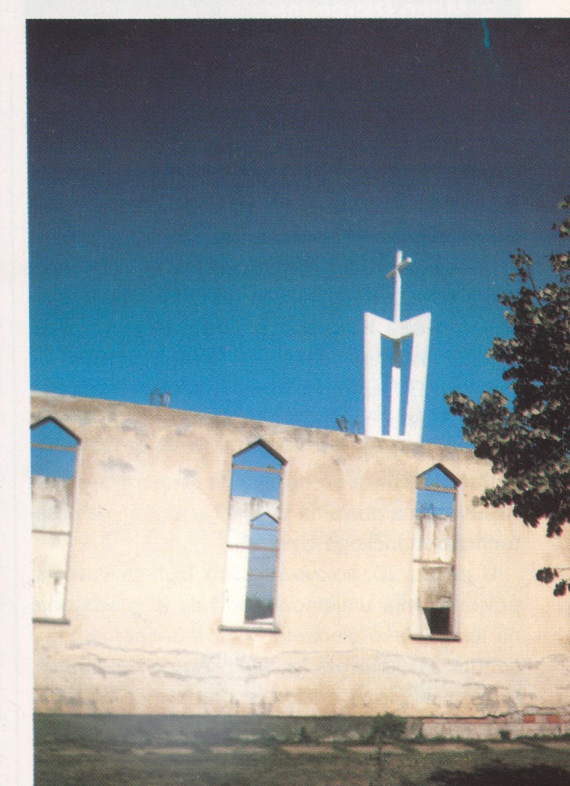
Kuće srušene, polja obrasla travom. Jedino je groblje uređeno, stari i novi nadgrobni spomenici. Parkiralište oko groblja puno automobila stranih registracija. Dom, kuća, gruda zemlje, snaga tla i iskonski miris zemlje, psihološka veza s rodnim krajem, vrijednosti su koje čovjeku nitko ne može oduzeti u životu. Svi se vraćaju i svi odlaze. Netko će i ostati. Čovjekova prirodna sloboda nema granica. Ljudi su baš oni koji je jedan drugome sprječavaju. Je li ona latinska izreka UBI BENE, IBI PATRIA (gdje je dobro, tu je domovina) suživjela na našem području, u našoj domovini. Može li biti i ovdje dobro?

Nakon misnoga slavlja i blagoslova grobova okupili smo se u crkvenom dvorištu pod velikim šatorom, pokraj srušenih crkve i župnoga stana, uz moderan crkveni toranj. Tu je bila glazba, domjenak, kola, pjesma, nogometni turnir, razgovor uz piće, dogovor za slijedeći susret i nakon toga povratak u svijet - u novi dom.

J. N.

Spomenik žrtvama četničkog masakra 8. svibnja 1992. god.

MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA "BUNARIĆ"

g. Mirko Ostrogonac

Gradonačelnik g. Geza Kucsera i g. Josip Horvat

Palić: umjetnici na ručku

g. Pajo Đurašević u razgovoru s novinarkom TV HRT

Osmi saziv Međunarodne likovne kolonije "Bunarić" održan je od 19. do 22. kolovoza 2004. godine na salašu g. Paje Đuraševića kod Bunarića u okolici Subotice. Kolonija se održava u okviru "DUŽIJANCE 2004".

Svečano otvaranje Kolonije bilo je u četvrtak 19. kolovoza. Govorili su: gradonačelnik Subotice g. Geza Kucsera, g. Josip Horvat, predsjednik likovnog odjela, g. Juraj Novosel, gl. tajnik HKD Napredak Tuzla, g. Mirko Ostrogonac, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", koji je i otvorio Koloniju.

Rad umjetnika se odvijao na salašu Paje Đuraševića, na obalama Paličkoga jezera i na prostorima Bunaričkoga Svetišća.

U petak, 20. kolovoza gđica Ljubica Vuković, povjesničarka umjetnosti, održala je predavanje na temu "Kako gledamo likovnu umjetnost", a u subotu 21. kolovoza, g. Josip Ago Skenderović, akademski slikar, održao je predavanje na temu "Forme i život".

U nedjelju, 22. kolovoza, rad umjetnika se odvijao u sjedištu kolonije na salašu g. Paje Đura-

ševića. Organizirana je izložba nastalih radova i održana svečanost zatvaranja Kolonije.

Na ovogodišnjoj VIII. Međunarodnoj koloniji sudjelovala su 34 likovna umjetnika i to: 21 iz inozemstva: Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Mađarska, Slovačka, Češka, Poljska i 13 umjetnika iz Vojvodine, posebno iz Subotice. Iz Tuzle su sudjelovala tri umjetnika: Fuad Kasumović, Marina Troglić i Zoran Kovačević. Umjetnici su domaćinu predali oko 100 nastalih radova u svim tehnikama koji su trajno obogatili riznicu umjetničkih djela nastalih tijekom prethodnih kolonija.

Domaćini, vrijedni, puni pažnje, brižni sa željom da svima ugođe, a sudionici Kolonije otišli su svojim kućama zadovoljni i sa željom da ponovno budu pozvani.

Na Svečanosti zatvaranja Kolonije sudjelovao je veliki tamburaški orkestar Stipana Jaramazovića i solistica Antonija Piuković. Koloniju je zatvorio predsjednik Hrvatskoga akademskog društva, g. Dujo Runje, koji je u završnoj riječi rekao:

..."Kolonija je nastala u tišini meditacije blizine Svetišća, poprske zlatnim kapima dažda, oku-

pane toplinom ljetnoga sunca i urešene vedutama nostalgijom salaša, uz trzaje tambure i treptaje suncokreta".

Osmu Međunarodnu likovnu koloniju realizirao je Organizacijski odbor Dužijanca 2004 i Likovni odjel Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo", uz veliku pomoć donatora, posebno g. Paje Đuraševića. Na svečanosti otvaranja i zatvaranja Kolonije izveden je bogat kulturno-umjetnički program.

U razgovorima u Subotici istaknuta je želja i mogućnost za širom suradnjom Hrvatskoga kulturnog društva Napredak Tuzla i Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" Subotica.

F. K. - J. N.

Subotica - raskrsnica Europe, istoka i zapada, sjevera i juga, s više graničnih prijelaza između SCG i Mađarske, najsjeverniji multietnički grad, s plodne Vojvodine i ravne Bačke, puna plemenitih ljudi i gostoljubivih domaćina.

Dužijanca - nastala kao oblik obiteljskoga slavlja i zahvale Bogu zbog završetka žetve. Vremenom je prerasla u jedan od najkarakterističnijih simbola Subotice.

LJETNA ŠKOLA NJEMAČKOGA JEZIKA U BEČU

Prijem u Veleposlanstvu RH

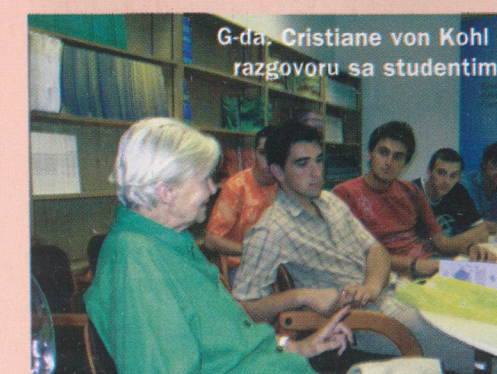
Snimak za uspomenu

Pred dvorcem Schönbrunn

U posjetu Vojnom muzeju

Gđa. Cristiane von Kohl u razgovoru sa studentima

OVOGODIŠNJOM, ŠESTOM PO REDU ŠKOLOM NJEMAČKOGA JEZIKA U BEČU NAPREDAK JE JOŠ JEDNOM POKAZAO DA NESEBIČNIM ZALAGANJEM I MOTIVIRAJUĆOM PODRŠKOM RAZLIČITIH ORGANIZACIJA MOŽE POSTIĆI PUNO NA PODRUČJU OBRAZOVANJA MLADIH, TE AFIRMIRANJU VLASTITE KULTURE UNUTAR KOMUNIKACIJSKIH I GLOBALIZACIJSKIH GIBANJA EUROPE I SVIJETA.

Samo ime ovoga već zaživjelog projekta Bečkog Napretka kaže njegov glavni cilj - učenje njemačkoga jezika. Razlozi tome su i kulturne i povijesne i gospodarske naravi a sve radi naše budućnosti. Nastava je održavana u prostorijama Studentskoga doma "Haus Niederösterreich 1" u kojem smo bili smješteni i bila jako intenzivna: svaki dan, osim nedjelje od 8,30 do 12,30 sati, 20 studenata podijeljeno u dvije radne skupine. Izjava voditelja nastave g. **Thomasa W. Bauera** i gđe **Rite Rikberg** da su ovogodišnji polaznici škole po kvaliteti, zalaganju i uspjehu u učenju nadvisili dosadašnje, ispunila je, naravski, organizatore zadovoljstvom.

Drugi važan cilj škole jest upoznavanje Beča i Austrije u kulturnopovijesnom smislu i bio je jako obiman: prvo orijentaciona šetnja po centru grada, pa posjet katedrali sv. Stjepana (vodio g. **Ante Barišić**); povijesna šetnja po za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu relevantnim dijelovima staroga Beča pod vodstvom g. **dr. Radoslava Katičića**, profesora slavistike na Sveučilištu u Beču; razgledavanje Vojnopovijesnog muzeja (Arsenal), pod vodstvom g. **dr. Josipa Seršića**; posjet Tehničkom muzeju, Prirodoslovnopovijesnom muzeju, Muzeju povijesti umjetnosti, Dvorskoj riznici, dvorcu Schönbrunn, trosatni obilazak grada autobusom s vodičem.

Jedan od ciljeva škole jest i informiranje o aktualnom pozicioniranju, odnosno izgledima Bosne i Hercegovine i Hrvatske unutar europskih gospodarskih i političkih integracija. S tim ciljem posjetio nas je g. **dr. Valentin Inzko**, prvi austrijski veleposlanik u Bosni i Hercegovini poslije rata a sada voditelj Odjela za srednju, istočnu i jugoistočnu Europu, srednju Aziju itd. u Ministarstvu vanjskih poslova R. Austrije. On nam je održao predavanje na temu *Perspektive BiH glede stupanja u EU*, i koristi koje bi dvije zemlje imale od međusobne kulturno-političke interakcije. Naravski, pitanja za razgovor nije manjkalo.

Daljnje poticaje za razmišljanja i razgovore o suvremenim kretanjima i planovima europskih integracija, te položaju i obvezama Bosne i Hercegovine, Hrvatske i cijele Srednje Europe, kao i to šta mi osobno

možemo uraditi u tom smislu dobili smo prilikom posjeta Paneuropskom pokretu u Beču (osnovao 1922. Richard Codenhove Calergi, vođen idejom kršćanstva s ciljem ujedinjavanja cijele Europe); posjeta Institutu za Podunavlje i Srednju Europu (voditelj g. **dr. E. Busek**) koji aktivno djeluje više od 150 godina i čiji je cilj podupiranje boljih odnosa među državama ovog regiona; prijemi u Hrvatskom veleposlanstvu, veleposlanik g. **Dražen Vukov Colić** i suradnici i Veleposlanstvu Bosne i Hercegovine, veleposlanica gđa. **Amira Kapetanović**.

Da bismo vidjeli kako funkcionira moderna tvrtka, a i koliko je danas u gospodarstvu važno poznavanje stranih jezika imali smo *Company Day* u Mobilkom Austria i HERZ Armaturen. Sve je to doprinijelo stvaranju zaokružene slike gospodarskog i političkog položaja BiH i Hrvatske danas.

Važnost sudjelovanja mladih u političkim demokratskim procesima prvenstveno putem političkog glasovanja, istakla je i gđa. **Cristiane von Kohl**, novinarka, voditeljica Kulturnoga centra u Beču i pokretačica časopisa "Balkan", zaduženoga za razumijevanje komunikacija između istočnoeuropskih zemalja i EU, te g. **Rusmir Avdić**, osnivač NGO-e "Inicijativa 21" koja se bavi političko-kulturnim aktivnostima mladih u BiH.

U posebno lijepoj uspomeni ostat će nam posjet i razgledanje franjevačkog samostana i kriptе (brat Elias), predivan jednodnevni izlet na brda ponad Beča (Leopoldsdorf, Kalenberg, Kobenzl), kao i Napretkova večer gdje smo ostvarivali i druge važne ciljeve škole - dublje upoznavanje HKD Napredak, te razmjenjivali svoja znanja, iskustva i razmišljanja o obrazovanju, životu, budućnosti ili se jednostavno zabavljali.

A bilo je vremena i za individualne šetnje i razgledanja, sitne kupovine suvenira i sl. ili zabavu u Prateru.

Za projekt je bio odgovoran g. **Filip Zloušić**, predsjednik HKD Napredak u Beču i dopredsjednik Središnje uprave Napretka, te već po treći puta stalni pratilac projekta g. **dr. Miroslav Petrović**, predsjednik HKD Napredak u Tuzli.

Financijski je projekt ostvaren zahvaljujući sponzorima: Savezna ministarstva R. Austrije za obrazovanje, znanost i kulturu, te za vanjske poslove, Magistrati grada Beča za kulturu, te za mladež, Oesterreich Kooperation, Wiener Zeitung, Herz - tvornica armatura, Institut za Podunavlje i Srednju Europu i Die Erste Bank.

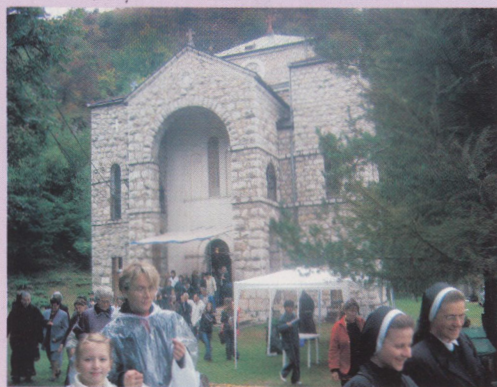
Među onima koji su nam također pružili svoje toplo gostoprimstvo i nesebično odvojili svoje vrijeme i materijalna sredstva moramo spomenuti i obitelj **Keglević**, g. **Josipa Kaleba**, kao i Klub Busovača.

Melita MEDIĆ

SANCTA MARIA PLUMBENSIS

NEMA VIŠE NIŠTA OD SREDNJOVJEKOVNOGA SAMOSTANA I CRKVE NA STAROME CRKVIŠTU U OLOVU, OSIM DVA CRNA KAMENA. TA DVA SPOMENIKA STARE SLAVE STJECIŠTEM SU HODOČASNIKA VEĆ 300 GODINA. TU I OVE GODINE GORE SVIJEĆE U ZNAK SJEĆANJA I MOLITVE. ALI NE SAMO U UOBIČAJENIM DANIMA TRADICIONALNO POSVEĆENIM GOSPI, NEGO I JEDNIM DRUGIM, SVEČANIM POVODOM.

Danas se, malo podalje od crnih kamenova, uzdiže kamena crkva koja dominira Olovom i nametne se oku putnika čim se iz pravca Tuzla - Sarajeva primakne gradu.

U subotu, 25. rujna katolici tuzlanskoga samostanskog područja hodočastili su Gospi olovskoj. Povod je bio obilježavanje 300. obljetnice zapaljenja Olovskoga samostana i crkve (1. 8. 1704.). U okviru obilježavanja toga zlosretnog događaja, svako će franjevačko samostansko područje

Bosne Srebrene posjetiti Olovsku crkvu, a 15. i 16. listopada u Nedžarićima će biti Simpozij o Olovu.

Iz Tuzle je, sa svojim fratrima, predvođeno svojim fratrima, došlo 13 autobusa pa je upravitelj svetišta, fra Gabrijel Tomić istakao da je to, u zadnje četiri godine, koliko je on u svetištu, najbrojniji posjet vjernika iz jednog kraja. Inače, u Olovu su bila i tri autobusa hodočasnika s Fojničkoga područja.

Vrijeme nije bilo naklonjeno ovim nasljedateljima svojih predaka koji su stoljećima, na razne načine, posjećivali Gospu olovsku i utjecali joj se. Istina, kiše nije bilo u vrijeme i poslije mise, ali je dan bio jesenji, hladan, oblačan.

Hvale je vrijedna ova ideja naših fratara. Jer, kako reče fra Gabrijel, zna se desiti da kolone autobusa iz Posavine, na putu za Međugorje, prođu pored Olova i ne obazru se na Olovsku crkvu posvećenu istoj svetoj ženi. Treba li zbog toga kriviti bosanskofratarsku "neposlovnost" ili naše (bosanske) mentalitete ili nekoga trećeg, nije važno. Važno je da smo mi od svih katolika s hrvatskih krajeva najviše zapostavili svoje staro svetište pa se upućujemo, na Trsat, u Mariju Bistricu, u Sinj ili još dalje, kao da smo zaboravili da su naši stari, poput svih drugih, u mnogo težim uvjetima, podigli hram koji ni po čemu nije manje vrijedan od drugih Gospinih kuća. Ništa ne znamo kapitalizirati!

Nije bilo šatri i šandova, sve skromno, pobožno i kako bi trebalo svugdje biti u ovakvim prilikama.

Ispovijedi, procesija, misa na kojoj su naizmjenice pjevali Zbor iz Tuzle i tamburaško-vokalna grupa iz Fojnice. Misu predvodio egzaltirani fra Berislav Kalčić, a propovijedao fra Marko Šteko. Kratko i efektno, što je postala prava rijetkost u ovakvim prigodama!

Tuzlake, koji su mu se obradovali, upozorio je na potrebu samoizgrađivanja i samopoštovanja (ono što nam kao Bosancima nedostaje), na izbjegavanje pomodne samokritike i traženja vrijednosti samo kod drugih i drugačijih.

Husinke i Ljubačke u narodnim nošnjama nisu imale priliku razigrati se i raspjevati. Nije bilo šargije! Šteta! Pokušali su mladi fojnički tamburaši, i narod je pokušao, ali - tamburice i gitara su jedno, a šargija je drugo. Šta ono reče fra Marko Šteko!?

Novi mentaliteti

Gledajući taj božji hodočasnički narod i sudjelujući u svemu, nemoguće je ne uočiti razliku između onoga puka za koji je fra Ivan de Vietri u 17. stoljeću pisao da misu prati od početka pa do Podizanja sklopljenih, a od Podizanja do kraja, prekrštenih ruku.

Možda je odgovor u fra Markovoj napomeni da "Ni Bajrami više nisu kao što su nekad bili".

To je rekao Šteko, fratar Andrićevskoga tipa, pokušavajući opravdati mlade generacije franjevac, koje se ni po čemu, osim, valjda po boji habita više ne mogu porediti sa

svojim prethodnicima. Između redova fra Markovoga opravdavanja osjetio se žal za jednim stilom života kojega više nema ni na oltaru, ni među pukom, pa vjerojatno - nema ga nigdje!

Ljudi pričaju, žene se guraju, jedna protestira što je muškarac srednjih godina, kad se otišla ispovijedati, sjeo na "njezino mjesto" koje je rezervirala ostavivši torbu i kišobran. Crkva puna, mjesta za sjedenje malo, pa čovjek pomisli, šta bi se desilo da svi koji se idu ispovijedati ili u procesiju "zauzmu" mjesta. Ostali bi stajali, a prazne klupe bi čekale svoje pobožne hodočasnice. Bila bi to zanimljiva slika!

Šta se desilo s pobožnošću i spremnošću na žrtve naših predaka? Gdje su pobožne žene i ozbiljni brkati muževi iz naših starih pripovijedanja s hodočašća?

Daleko bilo da mi nedostaju raskajane nesretnice koje na koljenima "obilaze".

Ugodna su druženja uz kavu i kekse kojima časti župnik-domaćin. Lijepo mirišu sadržaji iz pletenih korpa pokrivenih vezanim ubrusima.

Dirljiva je fra Berislavova napomena na misnicu "Rimljanku" staru 150 godina, koju je s ponosom nosio na svojoj mladoj, srebrnoj i zlatnoj misi. Ona i danas izgleda otmjeno i aristokratski. Svečano! Za razliku od modernih, jednostavnijih, asketskijih i hladnijih.

Unutrašnjost crkve koja je sagrađena 1930. siromašna je i jednostavna. Sva je u znaku važnih pokojnika. Sagrađena na grobovima mučenika, ona u sebi ima grob fra Matije Divkovića i fra Luje Zloušića. Čuva uspomenu na Katarinu Kosaču, a fra Berislav pokazuje staru kadionicu i kopiju zanimljivoga ključa-kubure. Kako sve pokazati i o svemu ispričati, a ne biti opširan?! Moderni hodočasnik nije strpljiv. Dok stariji propovijedaju, svima se žuri pa i mladim fratrima koji se neskriveno gurkaju i smješkuju. Gdje ono bijaše Andrić?

Kad dobro razmislim, možda se u Olovu i nije puno promijenilo. Možda samo onoliko koliko je moralo, u skladu s vremenom!

"Ovo je zemlja oskudna i uboga, tijesna i mrka, ni valija nije u njoj lako biti, a kamoli raja i redovnik", pisao je neizbježni (fra) Ivo Andrić.

Marica Petrović

**JP RTV TK DOBIL
JE SVOJ NOVI DOM**

**Radujemo se i želimo nastavak
uspješnog djelovanja!**

Udruge iz Kazan mahale 2:
HKD Napredak, Društvo Hrvatski
dom, Matica hrvatska i Udruga
Hrvatska žena

Misa za duše poginulih "Živiničkih sokolova" u Lugu

Misa je bila posvećena svim poginulim pripadnicima bojne Živinički sokolovi 115. brigade HVO "Zrinski" i svim poginulim braniteljima Tuzlanske županije.

U nedjelju, 29. kolovoza 2004. na prostoru Spomen obilježja "Živiničkih sokolova" u Lugu misu za duše poginulih "Živiničkih sokolova" predvodio je vlč. Anto Burić, uz koncelebraciju vlč. Vlade Jagustina, župnika.

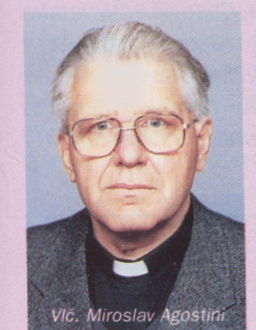

Pored djece, roditelja i članova obitelji stradali u Domovinskom ratu, prisustvovali su i položili na Spomen obilježje predstavnici

Udruge dragovoljaca i veterana domovinskoga rata HVO Soli, Udruga obitelji hrvatskih branitelja poginulih i nestalih u domovinskom ratu i HVIDR-a Soli.

HKD "NAPREDAK" GRADAČAC ORGANIZIRAO KULTURNO-ZABAVNU MANIFESTACIJU "POSAVSKO SIJELO"

Vlč. Miroslav Agostini

HKD "Napredak" Gradačac je 30. srpnja ove godine, po drugi puta, organizirao kulturno-zabavnu manifestaciju "Posavsko sijelo". Kada je prošle godine, po prvi puta, naše Društvo upriličilo organizaciju ove manifestacije na bazenima "Bagić" u Ledenicama

Donjim, uočile su se mnoge pozitivne i opravdane prednosti ovakvih priredaba. Nakon dužega vremena širi krug mještana i gostiju su imali prigodu uživati u tom raznolikom koloritu povijesne tradicionalne baštine. Tada se rodila ideja da se priredbe i smotre ovakvog tipa održavaju tradicionalno, svake godine. Ovogodišnje, drugo po redu, tradicionalno "Posavsko sijelo" je organizirano u Gradačcu pod pokroviteljstvom načelnika Općine. U samo predvečerje podno "Kule zmaja od Bosne" po ulicama grada, od Hotela "Čačić" do Kulturno-zabavnoga centra "Skenderija", defilirale su grupe izvođača kola, prikaza tradicije i običaja Posavljaka, a tamburice, violine, harmonike, frule i druge svirale, davale su poseban zvuk, koji je ulazio duboko u dušu svakoga Hrvata i znatiželjnika. Mnoštvo posmatrača nije štedjelo dlanove od zagrijavanja. Zaista je ovaj pitomi grad, otvornih, dobroćudnih i gostoljubivih mještana i zaslužio organiziranje ovakvih kulturnih događanja.

Nakon defilea gradom, priređen je program i nastup grupâ folklorâša i izvođenje na bini Kulturno-zabavnog centra. Prije početka glavnog programa, nazočnima se obratio načelnik Općine, koji je, pozdravivši sudionike i goste, istaknuo značaj i doprinos ovakvih programa, u obogaćivanju naše kulturne baštine i zajedničkome suživotu naroda na ovim prostorima.

Sudionici folklornih skupina na ulicama grada

U ime HKD "Napredak" govorio je g. vlč. Miroslav Agostini, predsjednik Društva. Izrazivši dobrodošlicu i zahvalivši na sudjelovanju u Programu mnogobrojnim izvođačima Općini i donatorima za svekoliku pomoć, on je između ostaloga istakao: "Budući da je kultura povijesna i socijalna vrijednost, potrebno je da se čuva i predstavlja stara kultura i tradicija. Vi ćete danas vidjeti jedan dio stare bosansko-hrvatske kulture, koju je stoljećima stvarao hrvatski narodni genij na prostorima Bosanske Posavine, živio svoj identitet i tako opstao. Kultura i običaji hrvatskoga naroda uzdizali su rodoljubnu svijest, odgajali nove naraštaje u moralnome i duhovnom pogledu, tješili i liječili duše u kriznim i teškim vremenima. Običaji od starina su štit jake domovine".

U Programu "Posavskoga sijela" sudjelovalo je 11 skupina i KUD-ova: KUD "Župa", Zovik; KUD "Dr. Krunoslav Draganović", Matići; KUD "Dokanj", Dokanj; KUD "Posavac", Ugljara; KUD "Zora", Donja Mahala; KUD "Vladimir Nazor", Prud; KUD "Ravni-

ca", Bok - Oštra Luka; KUD "Izvor", Žabljak - Usora; KUD "Žeravac", Brod; KUD HKD "Odžak", Odžak; Izvorna grupa "Tunjići i Nikić", kao i Niko Bošnjak iz Tramošnice Donje, najstariji povratnik.

Da bi manifestacija u potpunosti uspjela posebno priznanje treba odati Organizacijskom odboru čiji je predsjednik i glavni sponzor g. Ivica Matkić. Uz njega treba istaći i svesrdnu pomoć i angažman: Stjepana Čačića, Tome i Marijana Šimića, Mate Šokčevića, Zorice Barišić, Andrije Vidovića.

Program je režirala nastavnica gđa Zorica Barišić. Zahvaljujući njoj program je tekao kontinuirano i organizirano. Zahvaljujući njenom znanju, umješnosti i stručnosti, voditelji programa nisu imali nikakvih nedoumica i teškoća.

Medijski pokrovitelji bili su: radio Valentino, Gradačac, Orašje i Odžak.

Program je trajao iza ponoći, a veselilo se preko 1000 sudionika.

Ivan CVITKUŠIĆ

Prikaz bogatstva nošnji, svirke i igara

UDRUGA HRVATSKA ŽENA NA XXXIX. VINKOVAČKIM JESENIMA

Udruga Hrvatska žena iz Tuzle organizirala je u nedjelju, 19. rujna 2004. godine posjet 39. Vinkovačkim jesenima.

Vinkovačke jeseni su manifestacija od nacionalnoga značenja, održavaju se u rujnu

svake godine. To je najveća folklorna manifestacija u ovom dijelu Europe. Osnovane su prije 39. godina i postale su izvor manifestacije kulturne baštine naroda i narodnosti vinkovačkoga kraja, cijele slavonsko-baranjske regije, Hrvatske, a dolaze i grupe iz inozemstva. Vinkovačke jeseni su uspjele manifestirati prošlost u njezinim izvornim oblicima, uspješno pokazati sadašnjost, a

isto dobro usmjeriti u budućnost mlade populacije kroz brojna kulturno-umjetnička društva.

Bogat program Vinkovačkih jeseni trajao je od 10. do 19. rujna.

U nedjelju, 19. rujna bio je svečani mimohod sudionika 39. vinkovačkih jeseni i revija

konjskih zaprega, zatim kolo svih sudionika i državna smotra Hrvatskoga izvornoga folklor, te svečano zatvaranje.

Na ulicama Vinkovaca osjećala se radost i oduševljenje desetine tisuća domaćina i njihovih gostiju koji su bili prisutni svečanom mimohodu 70 folklornih skupina iz Hrvatske i inozemstva, te defileu konjskih zaprega, koji su predstavili folklor, običaje i šaroliko bogatstvo narodnih nošnji i tradicijske baštine.

Posjet tuzlanske skupine kvalitetno je organizirala gđa Marica Begović. "Hrvatska žena" Tuzla, njeguje kolektivne posjete i druženja koja su sadržajna i doprinose, ne samo međusobnom zbližavanju članova, nego i upoznavanje hrvatske suvremenosti i tradicije.

Srebrenik otvoreni grad umjetnosti

Osamnaest dana otvorenih vrata 20. 08. - 06. 09. 2004.

Manifestacija "Srebrenik - Otvoreni grad umjetnosti 2004" trajala je od 20. kolovoza do 6. rujna 2004. godine. Odbor OGUS pozvao je petnaest umjetnika iz zemlje i inozemstva, koji su sudjelovali na ovoj manifestaciji. U tijeku osamnaest dana održan je bogat kulturno-umjetnički program.

Za osamnaest dana trajanja stvaralaštva i smotri - na Staromu gradu Srebrenik, u Domu kulture i na otvorenom - uz rad 15 likovnih umjetnika obavljene su promocije knjiga: Abdulaha Sidrana, Zlatka Dukića, Jasmina Habibovića, Semira Osmanagića, Munevera Salihovića i Nikole Veselića. Prika-

zano je i nekoliko filmova sa Sarajevu film festivala, priredeno više izložbi slika, kazališnih predstava, prezentirano narodno stvaralaštvo i organizirano više raznih koncerata.

Manifestacija "Otvoreni grad umjetnosti Srebrenik" traje od 1977. godine, a utemeljena je na inicijativu Međunarodne galerije portreta Tuzla i njenog tadašnjega direktora Mevludina Ekmečića. Na likovnoj koloniji, najprepoznatljivijem i najrepresntativnijem sadržaju, do sada je sudjelovalo 160 umjetnika iz svih bivših jugoslavenskih republika i zemalja: (Španjolske, Njemačke, Argentine, Japana, Češke, Slovačke, SAD, Poljske, Rumunjske, Kolumbije, Engleske) koji su ostavili oko 300 slika i grafika, a time su stvoreni umjetnički preduvjeti za otvaranje likovne galerije. Ovogodišnju manifestaciju otvorio je Bajazit Jašarević, predsjednik Vlade Tuzlanskoga kantona.

Srebrenik je otvorena pozornica za sve lipe ljudske vještine od likovnih umjetnosti, preko živopisnih narodnih rukotvorina, recitala, muzike, glume, zajedništva svih umjetnosti.

Na svečanom zatvaranju Kolonije bili su iz Tuzle i fra Zdravko Anđić, gvardijan, Juraj Novosel, urednik Hrvatskoga Glasnika i Zvonko Bosankić, tajnik Hrvatskoga doma.

Z. B.

Brčko Distrikt

V. LIKOVNA KOLONIJA "SAVA 2004"

U Brčko Distriktu organizovana je V. likovna kolonija "Sava 2004", koja je počela svečanim otvaranjem 7. rujna 2004. Organizatori Kolonije su bili:

Odjel za zdravstvo i usluge građana na čijem je čelu g. dr. Anto Domić i Pododjel za sport i kulturu čiji je šef g. Jakov Amić, i član Organizacionoga odbora g. Zvonko Marić.

Ova Likovna kolonija čiji se središnji dio održavao u Ražljevu ima karakteristike i simpozija i radionice. Tako se osim praktičnog slikarskoga rada na terenu i teorijski problematizirala moderna likovna umjetnost.

U radu Kolonije sudjelovali su slikari iz Bosne i Hercegovine i inozemstva, a sudjelovali su i povjesničari umjetnosti.

Univerzitet u Tuzli - Nova školska 2004/2005. godina

RIJEČ REKTORA UNIVERZITETA U TUZLI PROF. DR. SC. IZUDINA KAPETANOVIĆA

Drage kolege bruceši,

Dobrodošli na Univerzitet u Tuzli. Znanja koja budete stjecali u narednim godinama proširivat ćete i primjenjivati ih idućih 45 godina. Kojom brzinom će se razvijati znanstvenost, ali i društveni odnosi, to sada samo možemo pretpostaviti. Ali već sada je zasigurno da će se vrlo mali broj poslova obavljati bez korištenja računala i znanja barem jednog stranoga jezika. Vi ste mladi i ta znanja možete svladati u iduće 4 godine koje ćete provesti studirajući. Većina vas na svojim predavanjima i vježbama neće učiti ništa o internetu, no, svaki od vas treba na sveučilištu naučiti kako se koristi internet. Mi, uistinu, ulažemo velike napore i značajna sredstva da bismo vam i u ovim teškim vremenima omogućili hvatanje koraka sa suvremenim svijetom. Od vas očekujem da tu pruženu šansu iskoristite. Otvorite svoje e-mail adrese, slobodno tražite e-mail adrese od vaših asistenata i profesora. Mi istinski želimo ostvariti interaktivnu nastavu na ovome univerzitetu. Želimo s vama imati dvosmjerni odnos. Ja vas ohrabrujem da diskutirate sa svojim profesorima za vrijeme predavanja.

Budite slobodni iznijeti svoja mišljenja i dileme koje imate. Tako ćete lakše učiti i zavoliti to što učite. Univerzitet stipendira najbolje studente. Svaki od vas koji položi sve ispite za prve godine i ostvari prosjek veći od 9 može konkurirati za dobivanje stipendije. Dobri studenti su svugdje dobrodošli i oni vrlo lako pronalaze posao. Jako je bitno da studiranje koje započinjete danas

završite diplomiranjem u što kraćem roku. Porazmislite o tome. Usprkos veliko stopi nezaposlenosti, vi ćete lakše pronaći posao ako fakultet završite sa što boljim uspjehom. U posljednje dvije godine samo je Univerzitet zaposlio više od 50 takvih mladih ljudi.

Danas postajete članovi akademske zajednice. Od vas se očekuje da svoj takav status opravdate i da se ponašate akademski u svim situacijama. Mi ćemo zajedno provesti nekoliko godina, nakon kojih ćete se otisnuti u život. Osim znanja koja ćete stjecati na vašim predavanjima i vježbama, vi ovdje morate naučiti i nešto o životu. Morate se spremati za tržišnu utakmicu u koju ćete upasti po završetku studija. Prema teškim prilikama koje sada vladaju u našem društvu, ta utakmica uopće nije lagana. Ekonomija je u krizi, pa tržište radne snage iz utakmice izbacuje i najbolje igrače. Formulu uspjeha sam vam već rekao - ostvarujete dobre rezultate, dobro učite za vrijeme studiranja, sutra budete dobri radnici i čestiti ljudi, i bit ćete svugdje dobrodošli.

Drage kolege, dobro nam došli! Želim vam svaku sreću pri studiranju.

Na Solnom trgu u Tuzli

Izložba udruženja "Manufaktura No-1"

Novoosnovano udruženje trenutno okuplja osam mladih umjetnika

U Muzejskom kompleksu na Solnom trgu u Tuzli, 16. rujna otvorena je prva skupna izložba slika članova Udruženja likovnih umjetnika Manufaktura No-1.

U udruženju Manufaktura okupljeno je osam mladih likovnih umjetnika: Alija Kamber, Emir Šehanović, Mirsad Hadžiefendić, Dejan Slavuljica, Admir Ibrahimović, Senka Hukić, Merima Turbić i Emina H. Halilović.

"Ovo je naša prva zajednička izložba. Oko pedeset radova predstavljenih na ovoj izložbi nastalo je na Solnom trgu u protekli mjesec,

te na likovnoj koloniji održanoj u Poljicama, na obali jezera Modrac prije mjesec dana u organizaciji galerije Mi Ritmo. Likovne tehnike kojima su djela rađena su akril na platnu i kolaž", kazao je Mirsad Hadžiefendić i dodao da je ideju Udruženja i izložbu podržao načelnik Općine Tuzla Jasmin Imamović.

"Ideja je začeta na Solnom trgu, nastavljen na koloniji na jezeru Modrac, da bi se opet vratili na Solni trg i da bi od te ideje koja se počela kristalizirati kroz naš rad došli do

interesantnih momenata. Jedan od njih je bio da se udružimo, zapravo da napravimo udruženje pod imenom Manufaktura. Naše oblasti djelovanja nisu samo štafelajno slikarstvo, tu će biti i dizajn, različiti projekti koji su interesantni, kako za nas, tako i za grad Tuzlu", kazao je Admir Ibrahimović.

Izložbu je otvorio tuzlanski načelnik g. Jasmin Imamović, a javnost u Tuzli postavku će moći vidjeti još u narednih sedam dana.

A. D. S.

Mladi umjetnici na Solnom trgu u Tuzli Inspiracija pod vedrim nebom

Petnaestak mladih slikara iz Tuzle okupilo se 14. i 15. kolovoza na Solnom trgu, gdje su, usprkos kiši, pronašli inspiraciju za svoja nova djela, a svojim radom zaintrigirali su prolaznike, koji su zastajali da vide kako nastaje slika. Više nego očito je bilo da su mlade akademske likovne umjetnice Merima Turbić i Senka Hukić uspjele u svome naumu da nedavno otvorenom trgu daju novu dimenziju i ujedno skrenu pozornost na mlade talente, među kojima su, osim stu-

denata Akademije likovnih umjetnosti, i oni koji se amaterski bave slikanjem.

Hukićeva ističe da je ideja bila da se umjetnici daju i proširuju svoja profesionalna znanja, a da građani Tuzle gledaju njihov rad i, eventualno, pitaju ono što ih zanima u vezi sa likovnom umjetnošću.

Planirali smo da se, kad je lijepo vrijeme, umjetnici ovdje skupljaju i slikaju, pa, ako bude interesa, možda i prodaju neki rad. Ali, najbit-

nije je da ovo bude prostor za njih i da ne bude čudo vidjeti slikare na trgu-smatra Hukićeva.

Mladi slikari su proteklog vikenda na Solnom trgu izrazili nadu da će gradska vlast naći sluha i za slikarstvo, te da će u dogledno vrijeme biti otvoren gradski atelje, gdje bi se oni i zimi skupljali i radili.

- Svaki grad u Evropi ima svoje slikare i zašto ne bi i Tuzla, jer se ima što pokazati-smatra Ilhana Latifović, studentica Akademije likovnih umjetnosti.

J. Š.

Teatar Kabare Tuzla

“VELIKIM VEZIROM” otvorena nova kazališna sezona

Predstavom “Veliki vezir”, rađenoj po istoimenom tekstu Derviša Sušića, u subotu je u teatru Kabare Tuzla (TKT) započeta nova kazališna sezona. Ovu dramu, režirao je g. Vlado Kerošević, koji tumači ulogu velikoga vezira, a rađena je u suradnji sa teatrom Soli Husino i Gradskim pozorištem Živinice.

Osim Milice Kerošević, Murata Hasana-gića, mladih tuzlanskih glumaca Jasmine Čelebić, Jasmina Mekića, Damira Altumba-bića, Dalibora Brkića, Sanele Babić, Nikoline Baškarad, Damira Mahmutovića javnosti su se predstavili i studenti druge i treće godine Akademije dramskih umjetnosti Tuzla.

Premijerno izvođenje Velikoga vezira u TKT, pokazalo je da je ansambl ovoga najmlađeg teatra u Tuzli, za dvije godine postojanja, radom i trudom da javnosti predoče što kvalitetnije tekstove, pridobio “svoju” publiku.

Razlog opredjeljenja za Sušićevo djelo je, prema riječima Vlade Keroševića, želja da se na scenu postavljaju domaći, a istovremeno kvalitetni pisci, s kojim će se predstaviti na

Pozorišnome festivalu u Brčkom, ali i na gostovanjima u Zagrebu i Beogradu.

Prije početka predstave, u holu Kabarea otvorena je izložba koja svjedoči o liku i djelu Derviša Sušića. Iz zbirke Narodne i uni-

verzitetne biblioteke Tuzla, koja nosi naziv ovoga velikog pisca, postavljene su fotografije, novinski članci, pisma i drugi predmeti koji su pripadali Sušiću.

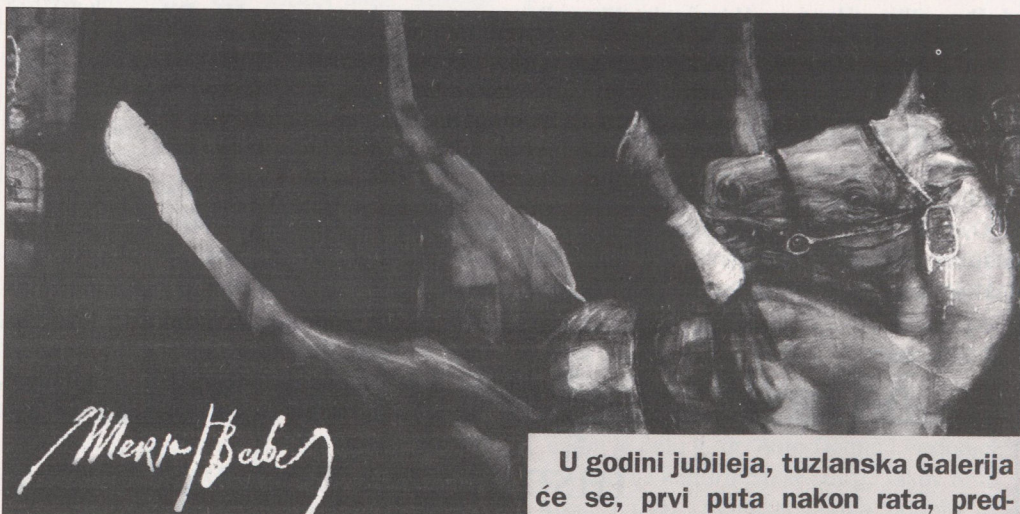
U Tuzli otvoren 11. INTERBIFEP

Duh moderne i povratak iskonu kroz djela Mersada Berbera

Izložbom izabranih djela, crteža, slika i grafika Mersada Berbera, jednoga od najplodnijih i najpriznatijih bosanskohercegovačkih umjetnika 60 godina, u Međunarodnoj galeriji portreta u Tuzli otvoren je 11. Internacionalni biennial festival portreta. O kreativnom izražavanju ovoga umjetnika, koji trenutačno živi u Hrvatskoj, a koji je jedan od dugogodišnjih učesnika na INTERBIFEP-u i kojega smatraju zaslužnim za promociju tuzlanske Galerije, govorili su prof. dr. Ibrahim Krzović i prof. dr. Abdulah Šarčević.

- On pripada generaciji kada je bosanskohercegovačka grafika bila suvremena u svijetu, stoga je Berber mogao prije biti prisutan u Frankfurtu, nego u Banjoj Luci. Za Berbera i tu generaciju je važno da su djelovali u svjetlom estetičkom prostoru, jedinstvenoga jezika, što je, poput glazbe, zahvaćao mlade umjetnike. To su bile dobroćudne vibracije moderne. U slikarstvu Berbera, suton Europe je osvit interkulturalnosti, koja posjeduje prirodnu nadarenost, moć sublimiranja i dospjevanja od različitosti do istoga, do povratka iskonu-istakli su promotori njegovih djela.

Na ovogodišnji INTERBIFEP, koji se organizira u godini kada Galerija obilježava 40

U godini jubileja, tuzlanska Galerija će se, prvi puta nakon rata, predstaviti izvan granica države. U studenome je najavljena izložba oko 100 djela iz fundusa ove ustanove u Rijeci, te predstavljanje u Beogradu i Zagrebu.

gija” Vitomira Pavlovića, u kojem je sažet rad i djelovanje tuzlanskih najrespektabilnijih umjetnika.

J. Š.

SAŠA DEŠIĆ

OBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

Predrag Peranović i Saša Dešić su pohađali osnovnu školu u različitim krajevima grada Tuzle. Njihov je prvi kontakt s uspjesima bio na natjecanjima iz matematike i fizike koja su redovito pohađali. Predrag je bio pravi stručnjak za fiziku, dok je Saša više volio matematiku. Osnovnu školu su završili s pregršt osvojenih pohvala i nagrada na općinskim, regionalnim, ali i na republičkim i saveznim natjecanjima bivše Jugoslavije.

I Predrag i Saša se, 1987. godine upisuju u Gimnaziju “Meša Selimović” i dopijevaju u jedan od najkvalitetnijih razreda u novijoj povijesti Gimnazije. Njihov razred je okupio većinu učenika koji su prethodnih godina redovito posjećivali natjecanja iz matematike, fizike, “Lige mladih lingvista”, skupova “Nauka mladima”. Iskusi gimnazijski profesori znali su prepoznati potencijale nadarenih učenika i pružiti im potpunu potporu u njihovome stručnom razvoju. Tako se i, kroz srednjoškolsko školovanje, nastavilo usavršavanje i natjecanje u područjima matematike i fizike.

Tijekom srednje škole, Predraga i Sašu počinju zanimati računala. Na osobnim računalima kreiraju svoje prve programe. U četvrtome razredu Saša nabavlja i prvo PC računalo s kojim rješava zadatke i olakšava poslove u školi.

Nakon završetka srednje škole, Predrag odlučuje otići na Elektrotehnički fakultet u Zagrebu, a Saša ostaje vjeran Tuzli i Fakultetu elektrotehnike i strojarstva. Pored dobrih ocjena, izvršno riješen prijamni ispit rangira ih visoko na tablicama za prijam na fakultete.

Početak rata i ratna djelovanja u Hrvatskoj i Zagrebu predstavlja dodatni problem bruću Predragu koji se snalazi u hrvatskoj metropoli. Ipak, nadilazi probleme i odvojenost od kuće i uspješno svladava sve zadatke koje mu je nametao Fakultet. Nakon teške prve godine, koja je za dosta studenata bila i preteška, Predrag sigurno plovi k uspješnom završetku fakulteta.

Za to vrijeme, rat tek dolazi u Tuzlu i prekida nastavu na Fakultetu. Saša se, kao i sve kolege s fakulteta, javlja na mobilizacijski poziv. I pored ratnih djelovanja, koja se šire diljem Bosne i Hercegovine, uči i polaže ispite s prve godine. Do očekivanoga nastavka akademске godine 1992/93 nije došlo i tu godinu Saša koristi za usavršavanje na računalu i pomoć roditeljima.

Nakon odslužane druge godine i položenih ispita, 1994. godine, Saša odlučuje preći na fakultet u Zagreb. Osnovni razlog za prijelaz je želja za izučavanjem elektronike i informatike. Uz velik uloženi trud i želju, uspijeva položiti 16 ispita (7 ispita razlike i 9 redovitih na 3. godini) i pri tome postići nadasve dobre ocjene. Nakon redovito upisane četvrte godine, Saša pronalazi honorarni posao u maloj zagrebačkoj informatičkoj firmi. Novci zarađeni u firmi, omogućavaju mu osamostalivanje u financijskom smislu.

Pojavlivanjem Interneta u Hrvatskoj, Predrag postaje jednim od njegovih prvih korisnika i znalaca. Internet, svjetska mreža, koja povezuje brojna računala, fakultete, sveučilišta, firme diljem svijeta predstavljaju izazov mladim studentima. Još kada većina Tuzlaka nije niti čula za mogućnosti Interneta, Predrag dolazi na

ideju da Tuzlu predstavi na Internetu. Skuplja materijale, kreira i postavlja stranicu o Tuzli, nadohvat zainteresiranima diljem svijeta. Stranice su sadržavale brojne informacije o gradu kao i zanimljive slike koje je Saša s papira prenio u računalo (skeniranjem).

Informacije o Tuzli na Internetu su se pokazale kao pun pogodak zbog dolaska američkih vojnika u Tuzlu. Predrag je svaki dan primao brojna elektronička pisma (e-mail) roditelja i poznatika američkih vojnika koji su se našli u Bosni, u kojima su oni tražili kontakt sa svojim bližnjim.

Predragu je, pred kraj studija, ponudeno da diplomira s naglaskom na znanstveno-istraživački rad. Takav oblik diplomiranja se nudi najboljim studentima, koji imaju sklonost znanstvenome radu i koji su sposobni napraviti kvalitetniji diplomski rad. Predrag to prihvaća i diplomira početkom 1996. godine. Odmah po diplomiranju, dobiva ponudu za zasnivanje radnoga odnosa na fakultetu. Tako se Predrag 1996. godine zapošljava na Zavodu za Osnove Elektrotehnike.

Saša, također, s naglaskom na znanstveno-istraživački rad, diplomira početkom 1997. godine i ostaje raditi na fakultetu, na Zavodu za telekomunikacije.

I Predrag i Saša rade na fakultetu u svojstvu mlađega asistenta. Upisuju poslijediplomski studij. Objavljuju znanstvene radove i sudjeluju u radu konferencija diljem svijeta (Švedska, SAD, Finska, Velika Britanija).

Predrag je magistrarski rad obranio u ljeto, a Saša potkraj 1999. godine. Obojica nastavljaju rad na daljnjem usavršavanju i izradi doktorske disertacije. Predrag se trenutno nalazi na studijskom putovanju u Bonnu.

Predrag i Saša su primjer uspjeha naših ljudi izvan Bosne i Hercegovine. Iako su napustili rodni grad uvijek ga posjećuju s radošću i diljem svijeta s ponosom govore o Tuzli i Bosni i Hercegovini.

Predstavljanje obnaženoga ljudskog tijela u ekonomske i promidžbene svrhe

Hoćemo li zadržati barem nešto od prirode?!

PROMIDŽBA NAGOGA LJUDSKOG TIJELA

*** Nekada ideal u umjetnosti, sada diplomacija u profitu: čovjek**

*** Što će biti s nama, kada nemoralno postaje normalno?!**

Neizostavni elementi komunikacije jesu simboli, koji su svuda oko nas, ma kamo pošli. Još od vremena homo sapiensa, ljudsko tijelo je simboliziralo različite pojave i znakove. Da ne postoji dokumentaristika, ne bismo mogli pohranjivati znanje, te se ne bi ni mogao zamisliti razvoj znanja, kao najvećega ljudskog resursa.

Nago tijelo žene, najviše su isticali kroz svoja djela umjetnici - slikari, pjesnici... Žena je bila ideal postojanja, a nago tijelo vrijednost divljenja, smisao ljubavi.

Gdje nestade prošlost, gdje se izgubi priroda? Poštivanje nagoga ženskog tijela postupno se pretvaralo u ruglo kroz razne salone i krčme, što su ti isti umjetnici opisivali u svojim djelima. Vremena se mijenjaju, a ljudi ostaju isti! Danas se žene bore za ravnopravnost svuda u

svijetu, želeći izvojevati pobjedu nad muškarcima. Nasilja nad ženama će uvijek biti, no, nije rijedak slučaj te iste pojave i nad muškarcima. Ideal u umjetnosti - čovjek, pretvorio se u materiju promidžbe. S razvojem visoke tehnologije, ekonomije, diplomacije, robotizacije... svijet se pretvorio u profit, koji gleda samo slogan: “Novac u kapital”. Više nitko ne želi prirodu i njene blagodati - katastrofalno ili bolje reći, skandalozno!

Obnažena se ljudska tijela predstavljaju u ekonomske i promidžbene svrhe, kako bi se manipuliralo percipijentima, kako bi se napravilo što veći profit. Tu cijena ljudskoga dostojanstva uopće nije bitna; važna je samo zarada čiji cilj opravdava sredstvo. Mediji su tu naročito na dobitku, ekonomija ostvaruje biznis, a percipijenti se zalužuju. Mess, odličan primjer kada konkretno postane apstraktno. Ljudi i ne znaju istinu, a već vjeruju u nju. Zapad se time ponosi, a Istok ga osuđuje. Što je sada istina? Što je bolje?

Sukob Istoka i Zapada uvijek je aktualna tema, koju bi bolje bilo ostaviti po strani. Pepsi company na svojim artiklima u zadnjih nekoliko godina stavlja fotografije filmskih zvijezda i tako ostvaruje veći profit. Kupovina njihovih proizvoda je znatno porasla, dok je kvaliteta proizvoda u biti ostala ista. Znači, nekada potrebe mogu sustići mogućnosti, dok promidžba uvijek sustiže manipulaciju. Borimo se za demokraciju, a ne znamo hoćemo li je ostvariti. Naga ljudska tijela vidamo svakodnevno u časopisima, na plakatima - reklamama. Više nije bitno je li to žena ili muškarac, ideal je sve što se ostvari radi dobiti.

Obnaživanje je nagoga ljudskog tijela u promidžbene svrhe postalo normalno, baš kao što je postalo moralno prodati dušu đavolu. Svijet se potpuno “izobiljio”, te prihvatio nemoralno kao normalno. Možda će za nekoliko stoljeća postati ponovno obrnuto, ali sumnja u to je bliža, od mogućnosti ulaska Etiopije u EU.

Ivana TADIĆ

URANOV PUT

put pun opasnosti i neizvjesnosti (III)

Prof. dr. Danilo K. Vidović

Znanstvenici svjetskoga glasa koji se bave ovom problematikom poduzimaju sve moguće mjere da nuklearne elektrane budu sigurne. Na svu žalost za čovječanstvo ova umirujuća tvrdnja često zasjenjuje pravi problem, obzirom da najveće opasnosti i nisu jedino u elektranama, najmanje u vrijeme mira, već na ostalim dijelovima složenoga puta urana od rudnika do radioaktivnoga otpada, na kojima se on transportira pri čemu se dešavaju mnoge transformacije. Obim transportiranja nuklearnoga materijala je u uskoj sprezi s porastom broja elektrana.

S povećanjem broja elektrana transportiranje nuklearnoga materijala je sve češće. Zbog toga su te vrlo skupe i po život ljudi i okolice vrlo opasne materije prepuštene greškama i propustima ljudi, tehničkim graškama i kvarovima, udesima, ali i sabotazama. Mjere sigurnosti i tehnička zaštita je na visini, vjerojatnost je da nuklearni i radioaktivni materijali izmaknu kontroli je mala, ali ako se to, ipak, dogodi posljedice mogu biti užasne i katastrofalne.

Put kretanja urana u procesu proizvodnje nuklearne energije od rudnika do skladišta otpada, pun je neizvjesnosti, zamki i opasnosti što je vidljivo iz slike koja se daje u prilogu uz odgovarajuća objašnjenja. Neće biti teškoće uočiti sve zamke na tome putu i opasnosti koje prijete čovječanstvu u slučaju da nuklearna energija izmakne kontroli. Naravno, o ovome problemu treba strogo voditi računa jer se tiče čitavoga čovječanstva. Danas u svijetu radi veliki broj nuklearnih elektrana uz činjenicu da se sve više povećava broj nuklearnih izvora tako da postoji vjerojatnoća nastajanja i više problema.

Nuklearna energija zahtijeva apsolutnu sigurnost na svim točkama kretanja od rudnika urana do skladištenja nuklearnoga otpada. Jedino u tom slučaju njena primjena može biti sigurna.

Kretanje radioaktivnoga materijala od rudnika urana do skladištenja otpada u najkraćim crtama izgleda kako slijedi:

1. - Rudnik prirodnoga urana - Radioaktivni radon nagomilan na tome prostoru predstavlja opasnost za zaposleno osoblje. Također, i jalovina ako se odlaže nekontrolirano i prepusti vremenu može imati štetne posljedice na užu i širu okolicu.

2. - Transportiranje urana nikada nije bezazlen obzirom da na transportnom putu može doći iskliznuća, sudara, havarija na vozilima i transportnim komorama, rasipanje radioaktivnoga materijala, kontaminacija i u krajnjem slučaju, na tome putu moguće su i sabotaze.

3. - Obogaćivanje urana - Urana 235 ima u prirodnom uranu samo 0,7%, dok je za lakovodne reaktore, koji su uglavnom još uvijek u upotrebi, potrebno od 2 do 3%. Naravno, neki tipovi reaktora zahtijevaju veće postotke, a same atomske bombe zahtijevaju obogaćivanje čak od 90% urana.

4. - Proizvodnja goriva. I ovaj proces zahtijeva stroge mjere predostrožnosti zbog opasnosti od zagađivanja uslijed curenja ili eventualne eksplozije. U slučaju da se gorivo proizvodi sa plutonijem, opasnosti se za okolicu znatno povećavaju.

5. - Transportiranje goriva. Kao u slučaju transportiranja radioaktivnoga materijala od rudnika, opasnost u prijevozu goriva je daleko izraženija jer je primamljivo za one koji se bave diverzijama i krađom radioaktivnoga materijala u te svrhe.

6. - Nuklearna elektrana. U nuklearnim elektranama se koriste vrlo aktivne tvari. Kada nema havarija, u miru nuklearne elektrane ne emitiraju radioaktivne tvari u okolinu. Međutim, u slučaju nepredviđenih okolnosti, utjecaja više sile, zemljotresa, havarija, diverzija ili rata, ove potencijalne opasnosti se pretvaraju u stvarnost.

7. - Prerada korištenoga goriva je proces izdvajanja nesagorivoga urana i stvorenoga plutonija od radioaktivnih otpada. Ova postrojenja su složena diverzijama i krađama nuklearnoga materijala, kao što je plutonij za izradu bombi, ali i

drugi radioaktivni otpadni materijal upotrebljiv u razne diverzantske svrhe.

Kod prerade korištenog goriva opasnost je daleko veća nego u nuklearnoj elektrani pa su prema tome i mjere predostrožnosti razmjerno veće.

8. - Povratak urana u postrojenja za obogaćivanje i plutonija za izradu goriva. Kao u slučaju proizvodnje goriva, kako je naveden o pod točkom 4, u ovoj fazi posebne opasnosti proizlaze od zagađivanja polumonija čiji poluživot traje preko 24.000 godina i treba proteći period od 100 milenijuma da od rasute količine ostane samo 6%. Proces povratka urana u postrojenja za obogaćivanje je posebno interesantan za diverzante, pa i za kradljivce materijala za izradu bombe.

9. - Transportiranje radioaktivnoga otpada je aktivnost na koju je neophodno svratiti pozornost jer predstavlja ozbiljnu opasnost u slučaju prometnih nezgoda i eventualnih havarija na transportnim sredstvima.

10. - Skladištenje radioaktivnoga otpadnog materijala još uvijek nije trajno riješeno. Poznato je da u svijetu niti jedna nuklearna velesila nije izgradila trajna sigurna skladišta za radioaktivni otpad, tako da se on još uvijek privremeno obrađuje i smješta. Nažalost, velike količine radioaktivnoga otpada odlaze se u specijalnim kontejnerima u dubine oceana. Prema rezultatima ispitivanja utvrđeno je da zaštitna obloga kontejnera može sigurno izdržati 100 godina, međutim, ne bi se smjela zanemariti činjenica da je srednji poluživot ovoga opasnog otpada od 700 do 900 godina. Kakve će biti posljedice takvoga skladištenja do sada se nije nitko usudio dati odgovor.

Odgovor na pitanja kakva će materijalna poboljšanja čovječanstvu donijeti nuklearno doba nemoguće je dati ili predvidjeti, jer su atomska jezgra materijal sa kojim znanstvenici i inženjeri mogu uraditi mnogo šteta. U kojem će pravcu biti usmjereno njihovo stvaralaštvo, sigurno ne ovisi o njima, već isključivo o onima koji su na vlasti u zemljama koje raspolažu dostignućima znanosti u ovoj oblasti. Htjelo ono ili ne, čovječanstvo je ušlo u nuklearno doba.

Nuklearna energija i svjetski energetska bilanca su u sprezi sa rješanjem problema dobivanja električne energije. Još uvijek, ugljen u svijetu zauzima prvo mjesto u podmirivanju energetskih potreba. Rezerve nafte prirodnog plina i drugih fosilnih goriva predstavljaju, također, dragocjene energetske zalihe. Međutim, one su nedovoljne da zadovolje energetske potrebe i ublaže nedostatke u energiji koja se sve više osjeća.

U nastupajućem periodu, ukoliko se ne pro-nađu novi energetski izvori, zalihe fosilnoga goriva će se iscrpiti. Postoji teorijska mogućnost korištenja novih energetskih izvora kao što su: energija sunca, vjetra, plime, oseke i dr. za koje se još nisu našla odgovarajuća pogodna tehnička rješenja kojima bi se ostavila neposredna praktična primjena ovih energetskih izvora. Za sada postoji tehničko rješenje korištenja nuklearne energije na procesu fisije. Ovo je za sada jedini način kojim se osigurava industrijska proizvodnja energije u velikim količinama.

Nastavit će se

IVO MIJO ANDRIĆ

CROQUIS ZA PORTRET IZABRANE I NOVE PJESME

Prolegomena za ljudsku i pjesničku pojavu

DE FACTO

drugo agregatno, ali u životu ipak neprovrjeno, stanje.

Ali, mi smo tek: imenovali svoj Skadar, pokušali zidati svoj Grad, i: uzidati Sebe. Upravo, ustanovili smo kako to nije bogzna što!

I tako, u strašnoj stisci koju su smislili u grču ruku i zagrljenih misli, tutnjeći prolaze prostorom generacije i njihovi sljedbenici i dolaze drugi nastojeći u sluhu sačuvati zvuk krda koje nestaje u stampeu, e da bi mogli dokonati i nastaviti, ponoviti: isti takav trk.

Potom, rečeno im je i znaju za horde, pohode i pokolje, razdoblja mira i blagostanja, velike gladi, suše i požare u kojima su nestajale knjižnice, narodi, civilizacije.

Uistinu rijetki, upitaju se više od toga, osluhnu sebe i shvate da su naslonili misao na sebi sličnu pojavu, ozareni shvate: Nisu sami! I, tada, pouzdano osjećaju samoću svojih prethodnika, njihovu uspravnost također, požele: biti dub koji na njihov način širi grane. Razmotaju palimpsesti i potraže znak.

Ljudski prihvate stvarnost tegobe svoje prisutnosti, nemilosrdno krenu na/u sebe kao neistražen prostor, uspostave kontinuitet na mjestu koje, odavno već, nismo imali u vidu. Ni da postoji.

Plate visoku, najvišu cijenu, jer plaćaju svojim životom.

Naravno, i odu potom, baš kao i svi. Ali samo njihova žrtva ostavlja trag iskustva koje može biti izazov, jer nastavlja, osigurava kontinuitet vjere s kojom istrajavamo spremni uložiti sve što nam je dano. Sigurni da smo to zato i dobili. I, svedjedno nam je kakvi izgledamo drugima. Shvatili smo barem jednu od puno mogućnosti. Smisao je izjednačen s misijom i porađujemo se što nam je to dano.

Kao odabranima, dakako.

E, takva je pojava koja ostavlja vidan trag, u prostoru znatno širem od bosanskohercegovačkoga, u vremenu koje traje: Ivo Mijo Andrić.

I, opstaje pod tim imenom, s punim pokrićem.

Ivo Mijo Andrić, rođen 1948. godine u Čančima kod Tuzle.

Po završetku srednje škole u Tuzli i studija na Fakultetu političkih nauka, te poslijediplomskoga studija na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu, u dugom nizu godina, istaknuti je društveno-politički radnik i predavač političkih nauka i sociologije: u Marksističkom centru Tuzla, Političkoj školi SKBiH, Političkoj školi "Josip Broz Tito" u Kumrovcu, Radničkome univerzitetu Tuzla, Sindikalnoj školi BiH...

Ranije, u vrijeme izvanrednoga studija, bio je zaposlen u TDP "Bosanka" Blažuj, kod Sarajeva, kao tehničar i novinar.

Profesionalno, ponajdulje, od 1976. godine, obavlja poslove zamjenika Društvenog pravobranioca samoupravljanja Tuzla, a nakon toga i poslove zamjenika Društvenoga pravobranioca samoupravljanja Bosne i Hercegovine, te poslove generalnoga sekretara u Sindikatu zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj i duhanskoj industriji, vodoprivredi, ugostiteljstvu, turizmu i trgovini - PPDVUT BiH.

Rat je proveo u tri godine opkoljenom i sustavno razaranom - glavnom gradu Bosne i Hercegovine - Sarajevu.

Trenutno zaposlen u Domu naroda Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, kao savjetnik.

Ivo Mijo Andrić je prilježno, konzistentno i tiho, kao najosobeniju i najprivatniju stvar, cijeloga životnog i radnoga vijeka - gradio svoju pjesničku, svoju književnu fizionomiju i biobibliografiju. U tisku i periodici, sve vrijeme prisutan je kao pjesnik i autor brojnih eseja i napisa o novim knjigama.

Nema sumnje: Ivo Mijo Andrić iznimno je zanimljiva ljudska i pjesnička pojava.

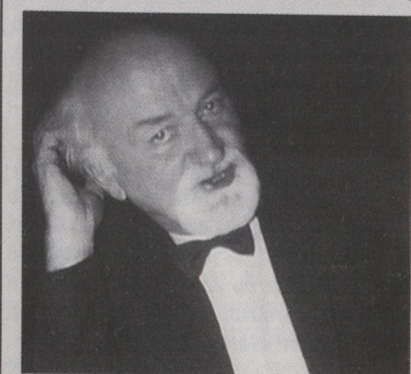
Atif Kujundžić

Promovirana knjiga "Loza živopisca Georgija" Vitomira Pavlovića iz Tuzle

ZAPISI O LIKOVNIM VELIKANIMA IZ TUZLE

U povodu 40 godina postojanja Međunarodne galerije portreta Tuzla, ova ustanova izdala je knjigu "Loza živopisca Georgija" tuzlanskoga novinara Vitomira Pavlovića, koja svjedoči o životu šest velikih likovnih stvaralaca iz Tuzle.

Recenzenti knjige, Vojislav Vujanović i Zoran Jovanović, te Radovan Popović iz Beograda, su na promociji koja je 16. rujna upriličena u galeriji, istakli da će vrijednost Pavlovićevog djela vremenom rasti, jer se u njemu nalaze interesantni i, mnogima nepoznati, detalji iz života tuzlanskih umjetnika.

Svaki od tih portreta oslikani su na fonu gradskoga miljea i zbivanja u Tuzli koje više nema, istaknuo je Jovanović.

Pavlović je u ovom djelu pisao o svom viđenju i životu jednoga od prvih obrazovanih slikara Đorđu Mihajloviću, Memi Derviševiću, Ismetu Mujezinoviću, Mevludinu Ekmečiću, Dragiši Trifkoviću i Franji Lederu, ne dotičući se kritike njihovih djela, ali ipak spominjući njihovo stvaralaštvo koje je ostavilo traga u likovnoj umjetnosti 20. stoljeća.

Sa nekima sam drugovao i po kavanama provodio dane. Imao sam potrebu, ne samo kao žurnalista, nego kao čovjek, zapisati svoje viđenje o tim ljudima, jer smatram da to svaki novinar mora uraditi - rekao je Pavlović.

J. Š.

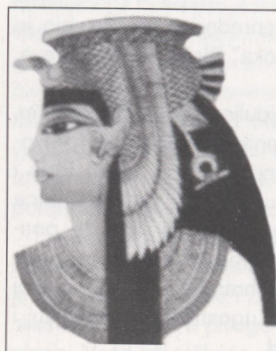
IZ ŽIVOTA POZNATIH

FENIKS

OMNIA MEA...

Jedan od sedam čuvenih starogrčkih mudraca, Bijant (t. st. Pr. Kr.) iz Prijene svojom je mudrošću jednom zgodom uspio spasiti svoj grad. Kad je u gradu ponestalo hrane tijekom rata protiv lidijskog kralja Alijata, Bijant je savjetovao svoje sugrađane: "Načinite velike hrpe pijeska i prekriti ih s ono malo žita što je ostalo. Pošaljite Alijatu dvije najdeblje mazge, a u naš opkoljeni grad pozovite njihovo izaslanstvo..." Kad je Alijat ugledao mazge i kad ga je izaslanstvo izvijestilo o golemim hrpama "žita", odustao je od opsade grada.

Inače, Bijant je bio bogat čovjek. Imao je ogromnu kuću s puno zemlje, voćnjaka, vinograda i maslinika i svi su ga pitali odakle mu toliko bogatstvo. Odgovarao im je: "Kakvo bogatstvo! To nije to! Kuću, zemlju i sve drugo mogu mi uništiti, oduzeti... Bitno je znanje, mudrost, sposobnost i iskustvo. To je to: Sve svoje sa sobom nosim! (Omnia mea mecum porto!)"

OKLADA

Staroegipatska kraljica Kleopatra potpuno je izludila rimskog imperatora Cezara, a još više Marka Antonija. Prema legendi (kao Antonijeva ljubavnica) okladila se s njime da će napraviti gozbu samo za njih dvoje, koja će stajati najmanje 10 milijuna sesteracija. Vjerujući da će dobiti okladu, Antonije je pristao. Za trpezom su poslužena najjeftinija jela i najlošije vino. Kada je Marko Antonije već bio siguran da je dobio okladu, na trpezu je stigla šalica

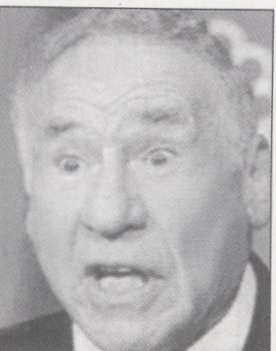
vrućeg octa. Kleopatra je skinula s uha bisernu naušnicu i bacila je u ocat. Kad se otopila, ona je jednostavno popila rastopinu. Dobila je okladu jer je vrijednost naušnice premašila iznos od deset milijuna sesteracija.

PRVA DAMA

Eleanor Roosevelt, supruga američkog predsjednika F. D. Roosevelta, ozbiljno je prihvatila ulogu prve dame te je sudjelovala u javnom životu više od svojih prethodnica. Stoga je često bila u središtu razmirica, a morala je posjećivati i neke zatvorenike. Kada je jednog dana nije bilo kod kuće od ranog jutra i nije se vratila do ručka, zabrinuti je predsjednik pitao svog tajnika: "A gdje je moja supruga?"

"U zatvoru u Baltimoreu", mirno je odgovorio tajnik. "U zatvoru", začudio se predsjednik, "pa što je sada napravila?!"

TAJNA KOMIČARA

Kad su slavnog američkog komičara Mela Brooksa upitali u čemu je tajna uspješnog komičara, odgovorio je: "Humor se ne može i ne da izmisliti ili naučiti, on je svuda oko nas u stvarnom i svakodnevnom životu... Treba samo pokušati te prirodne i komične trenutke i situacije."

Kada sam svoju suprugu upitao što zapravo nalazi na meni, odgovorila je: Sličiš na mog oca, a ponašao se i razmišljao kao moja majka. Eto, to mi se sviđa!

Jednom sam zgodom ručao u nekom restoranu. Pride mi čovjek s komadom papira u ruci. Ja ga upitam kroz zalogaj: "A gdje vam je olovka?" On me i dalje nijemo gledao. Mimikom mu pokazem što tražim. On konačno izvadi olovku i ja se potpišem. Ali, tada mi ponovno gurne papir pod nos i ja se malo bolje zagledam i pročitam na papiru da je stranac, da ne zna engleski i da mu pokazem ulicu koju nikako ne može naći... A ja sam mislio da želi moj autogram!"

MUDRE IZREKE

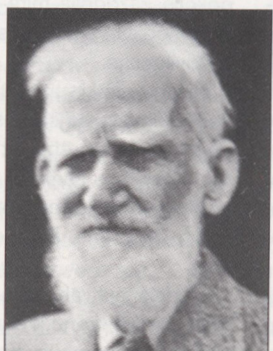
Starogrčkom filozofu i matematičaru Talesu (624-528. g. pr. Kr.) pripisuju se danas poznate matematičke tvrdnje; da promjer dijeli krug u dva jednaka dijela, da su vršni kutovi jednaki, da je svaki obodni kut nad promjerom kružnice pravi kut... prvi je u povijesti točno proračunao pomršinu Sunca. Valja se još prisjetiti i njegovih mudrih izreka:

"Najljepša stvar na svijetu je sam svijet, jer je djelo Božje. Najstarija pak, stvar od svih stvari, jest sam Bog, jer on se nije niti rodio."

"U ljudskom životu najtrajnije je nada, jer ona prati svakog čovjeka do njegove smrti."

"Najbrža od svega i svih jest misao, jer ona trči posvuda. Nužda je moćna jer vlada svima, pa je ona zato najsilnija."

"Najmudrije je vrijeme - ono pronalazi sve."

ZAPLET

George Bernard Shaw (1856-1950) povjeri mladom novinaru nekoliko podataka o svom budućem djelu. Zatim mu reče:

- Da vam ispričam i sadržaj komedije koju sam upravo napisao.

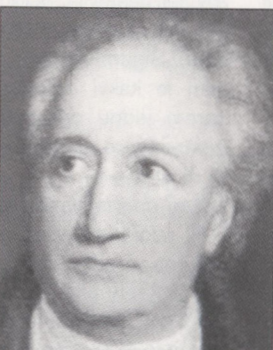
- Dobro. - reče novinar.

- Prvi čin. Muž pita: "Da li me voliš?" Žena odgovori: "Obožavam te." Drugi čin. Muž pita: "Da li me voliš?" Žena odgovori: "Obožavam te." Treći čin. Muž pita: "Da li me voliš?" Žena

odgovori: "Obožavam te." Zavjesa.

- Divno! Ali oprostite gdje je tu zaplet? - upita novinar.

- Zaplet? Zaplet je u tome što u sva tri čina glumi ista žena dok je u svakom činu drugi muž.

VINO S VODOM

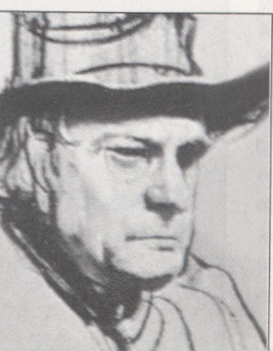
Njemački pisac i pjesnik Goethe sjedio je jedne večeri u gostionici i pio vino s vodom. Kod susjednog stola sjedilo je društvo običnih studenata koji su pili vino. Jedan od njih upita Goethea:

- Zašto miješate vino s vodom i time ga kvarite?

Pjesnik im objasni:

Sama voda čini živa bića nijemima. To dokazuju ribe. Samo vino vodi u glupost. To

dokazujete vi, mlada gospodo. A pošto ne želim biti ni jedno ni drugo, miješam vino s vodom.

SIROMAŠNI IDIOTI

Veliki boem, ali i jedan od najvećih hrvatskih pjesnika Tin Ujević, često je imao novčanih problema, odnosno gotovo nikada nije imao novca koliko mu je trebalo, kako je sam govorio.

Sjedeći jedne večeri s društvom u kavani, jedan od nazočnih (također praznog novčanika) primijeti da novac ipak nije sve u životu:

"Novac, novac... Gospodo, novac i kapitalizam idu zajedno, oni su kao blizanci. Sve što

se veže uz taj prokleti kapitalizam jest novac."

"To je potpuno točno, gospodine!", uzvratiti Tin. "Novac, štoviše, ima nekakvu nadnaravnu i čudotvornu moć. Vidite, i među bogatima i među siromasima ima idiota... Samo, bogatog idiota svi nazivaju bogatašem, a siromašnog idiota uvijek samo idiotom!"

KAKO SE ZAŠTITITI OD RAKA

VITA

Kako nastaje rak

Rak nije jedna jedina bolest već grupa od najmanje sto različitih, međusobno povezanih bolesti. Pojava raka nije posljedica samo jednog čimbenika, već više njih - od promijenjenih gena pa sve do vanjskih, okolišnih čimbenika. Od pojave prve zloćudne stanice do trenutka u kojem rak može biti dijagnosticiran prođe u pravilu nekoliko godina.

Rak se razvija kad se neka normalna stanica izmijeni i počne nekontrolirano razmnožavati i rasti. Njezini kromosomi, koji sadrže genetski materijal, diobom se ravnomjerno raspodijele u dvije novonastale stanice, a iz svake od njih se raspodijeli opet u druge...

Najčešće vrste raka

U žena:

1. Rak dojke
2. Rak maternice
3. Rak jajnika
4. Rak pluća
5. Rak kože

U muškaraca:

1. Rak pluća
2. Rak prostate
3. Rak debelog crijeva
4. Rak kože

Životne navike koje smanjuju rizik

Zdrave životne navike, mediteranska prehrana i život bez stresa, najmoćnije su oružje u sprječavanju i borbi protiv opakih zloćudnih bolesti

Mnoge vrste raka imaju podrijetlo u genskim greškama, no brojni drugi zloćudni tumori nastaju zbog nezdravog načina života. Promijenite ga i smanjit ćete rizik obolijevanja:

■ **Prestanite pušiti!** - Pušenje je izravni krivac za rak pluća, a povećava i rizik obolijevanja od raka usne šupljine, grkljana i mokraćnog mjehura.

■ **Sunčajte se što manje** - Produljeno izlaganje UVA zračenju izravno je odgovorno za nastanak melanoma, zloćudnog raka kože.

■ **Izbjegavajte sumnjive tvari** - Sve se češće otkrivaju proizvodi koji sadrže kancerogene sastojke poput urana, no ima i drugih vrlo opasnih tvari s kojima smo često u doticaju. Kao mogući kancerogen spominje se, primjerice, para-diklorobenzen (p-DCB), tvar koja se nalazi u sredstvima protiv moljaca. Više od 90% tih sredstava proizvodi od p-DCB.

■ **Klonite se dimljene hrane** - Prehrana s previše dimljene i jako začinjene hrane povećava vjerojatnost nastanka raka želuca.

■ **Alkohol!?** Samo nedjeljom, i to umjereno - Svakodnevni unos alkohola, čak i ako se radi o malo količini, može se pokazati opasnim. Imajte na umu da pretjerivanje s alkoholom povećava rizik obolijevanja od raka ždrijela, jednjaka i želuca.

■ **Nadzirite bradavice** - To se odnosi na bradavice u području spolnih organa, jer je virus koji ih izaziva, papilomavirus, uzročnik raka vrata maternice.

■ **Bolja liječnička kontrola** - Između 20. i 39. godine života poželjno je podvrgnuti se kliničkom pregledu svake tri godine, a i prije ako imate kakve promjene poput krvrice u dojkama, krvarenja bez očitog uzroka...

■ **Mamografije od 40. godine** - Mamografiju treba načiniti svake druge, a klinički pregled dojki svake godine.

■ **Na Papa test od 18. godine...** - ... a svakako nakon početka spolne aktivnosti. Nakon tri negativna nalaza, učestalost te pretrage određuje ginekolog.

■ **Jednom mjesečno** - Samopregled dojki treba načiniti jednom mjesečno radi otkrivanja eventualne krvrice ili bilo kakve druge promjene. Počevši od puberteta u dojkama se pojavljuju zadebljanja. U 90% slučajeva u pitanju su dobroćudne ciste koje mogu biti ispunjene tekućinom ili pak nakupine veziva. Obično mijenjaju veličinu i same od sebe nestaju.

■ **Madeži i mrlje** - Mijenjaju li izgled, boju ili veličinu, a osobito ako krvare ili svrbe, svakako se posavjetujte s liječnikom.

■ **Koristite zaštitu od sunca** - Mlijeko, ulje ili kremu nanesite 30 minuta prije izlaganja suncu i izbjegavajte sunčanje između 12 i 16 sati. Sloj zaštitnog sredstva obnavljajte svaka dva sata. Postupno povećavajte izlaganje suncu (ne odjednom, prvi dan) te svakako zaštitite i preplanulu put.

■ **Posebice pazite na djecu** - Ne izlažite izravno suncu djecu mlađu od tri godine, a stariju zaštitite odjećom, kapom, sunčanim naočalama i sredstvima za zaštitu od sunca namijenjenim djeci. Čak i kad borave u hladu, djecu valja namazati zaštitnim sredstvom s visokim faktorom. U odraslih osoba koje su u djetinjstvu imale opekline od sunca veći je rizik nastanka raka kože.

■ **Pojačajte prevenciju** - Ako je u vašoj obitelji bilo raka, potreban vam je strogi liječnički nadzor. To se posebno odnosi na žene s povećanim rizikom za rak dojke.

Prehranom protiv tumora

Znati jesti, i jesti bez pretjerivanja, drugo je učinkovito oružje u prevenciji raka. Zdrava prehrana mnogo je važnija no što mislite. Voće i povrće vaš su najbolji saveznik.

■ **Povrće i voće obiluju antioksidantima** - Prema nekim istraživanjima, nezdrava je prehrana odgovorna za 35% smrti zbog raka. Vitamini i neke druge tvari iz svježeg voća i povrća snažni su antioksidanti koji smanjuju rizik, pa čak i sprječavaju pojavu zloćudnih tumora.

■ **Zeleno lisnato povrće** - Smatra se najkorisnijim kad je riječ o zaštitnom djelovanju: kupus, zelena salata, peršin, brokula, kelj, blitva, špinat, grbač... ubraja se u namirnice s najvećim sadržajem vitamina A, C i minerala. To vrijedi i za paprike i šparoge. Jedite ih što više!

■ **Ne zaboravite ni ostalo povrće** - Svemu se povrću pripisuje zaštitno djelovanje kad je riječ o tumorima. To vrijedi i za mrkvu i repu koje su bogate karotenom te za rajčicu, luk i poriluk, važne izvore vitamina A i C, minerala i vlakana.

■ **Snaga kupusa** - Povrće iz porodice kupusa sadrži organske sastojke poput indola i flavona te niz vitamina i minerala koji nas štite od raka dojke.

■ **Dragocjeni agrumi** - Voće je važan izvor vitamina C, snažnog antioksidanta koji štiti od raka. To posebice vrijedi za agrume.

■ **Maslinovo ulje** - najbolja masnoća - Maslinovo ulje sadrži vitamin E i omega-9 masne kiseline te jednostruko nezasićene masti i antioksidante koji se povezuju s prevencijom raka dojke. Kod žena u mediteranskim zemljama učestalost obolijevanja od raka dojke je 50% manja nego kod Amerikanki.

■ **Jedite soju** - Sojino ulje i svi proizvodi od soje imaju antikancerogena svojstva. Konzumiranje soje povezuje se s niskom učestalošću raka dojke i prostate u Japanu.

Najsnažniji antioksidanti

Vitamini C, E i D i mineral selen imaju najveću antioksidantnu sposobnost. Vitamin C nalazimo u voću (osobito argumima) i povrću; maslinovo ulje daje vitamin E, dok se vitamin D proizvodi u tijelu kad je izloženo suncu (pritom ne zaboravite na umjerenost, jer previše izlaganja suncu povećava rizik raka kože).

■ **Uzimajte vitamine C, E i D** - Vitamini su snažni antioksidanti i stoga su dragocjeni u prevenciji zloćudnih tumora. Dovoljan unos vitamina, minerala i oligoelemenata pomaže u sprječavanju oksidacijskog procesa u tkivima. Najbolje ih je dobivati iz hrane, a pripravke uzimati samo kad postoji manjak. Naime, i višak vitamina može nam štetiti.

■ **Kuhajte zdravo** - Najjednostavniji način pripremanja hrane najmanje pogoduju pojavi raka, primjerice kuhanje na pari.

■ **Iskoristite hranjive tvari** - Povrće kuhajte na pari ili u malo vode da se ne izgubi previše hranjivih tvari.

■ **Jedite više vlakana** - Dobit ćete ih iz sušenog voća, integralnih žitarica, mahunarki ili voća.

■ **Manje crvenoga mesa** - Unos crvenog mesa povezuje se s većim rizikom raka dojke.

■ **Ne prženju!** - Ako već jedete crveno meso, poželjno je da ga pirjate ili pečete u pećnici, a ne da ga pržite na tavi ili nedovoljno kuhate.

■ **Sprječite pretilost** - Izbjegavajte višak kilograma i bavite se tjelovježbom umjereno, ali redovito. Masne naslage oko struka su važna 'tvornica' estrogena, a višak tih ženskih spolnih hormona izravno se povezuje s većom vjerojatnošću obolijevanja od raka dojke.

Kada je mršavost vezana uz rak

Razne vrste zloćudnih tumora mogu, također uzrokovati smanjenje tjelesne težine jer novotvorina, posebno kad je velika, konzumira energiju oduzimajući je organizmu.

Toksične tvari koje izlučuje tumor uzrokuju poremećaje koji se odražavaju na normalne porive poput gladi i sitosti, pa osoba mršavi jer nema apetita.

Ako zloćudni tumori napadnu probavni sustav, ograničavaju apsorpciju hrane i utječu na normalnu preradu hrane.

IN MEMORIAM

Branislav Petar Štumpf rođen je 10. lipnja 1935. u Benkovcu, Hrvatska. Srednju muzičku školu, odsjek za klarinet završio je u Banjoj Luci, a studij Teoretsko-pedagoškoga odsjeka Muzičke akademije Sarajevo, u Tuzli 1977. godine. Svoj radni vijek proveo je u Radio Tuzli na funkciji glazbenog urednika od 1960. do 2001. godine.

Bio je glazbeni umjetnik visokoga ranga, javni i kulturni radnik, novinar, glazbeni urednik, i, napokon, ono što treba posebno istaći: izvanredni i nesebični kulturni animator, stvaralac i organizator.

Djela su ostala za njim. Istina, mnoga su bila samo izraz i potreba vremena i trenutka. Ipak njegova djela ostaju zapisana u knjigama, mnogim glasilima, a posebno u Hrvatskome Glasniku. Ona su putokaz mladim ljudima kako treba stvarati i ostati čovjek.

Bio je vrijedan član Napretka. Pratio je, pisao, uzdizao sva naša društva, davao im snage, vjerovao u ljepotu i dobrotu. Koliko je samo dao u kritičkim osvrtima - stručnih i nadasve toplih ocjena o Mješovitom pjevačkom crkvenom zboru, Napretkovim zborovima, tamburaškom orkestru!

Posebno je pratio mlade glazbene talente s naših prostora, koji su postigli slavu i izvan naše zemlje. Skupljao je ljude oko sebe, davao im ruke i dizao ih. Pritom nije nikada mislio na sebe.

Branislav Štumpf ostat će uvijek u sjećanju svih Tuzlaka kao čovjek koji je cijeli radni vijek doprinio razvoju glazbenoga života grada Tuzle. Umro je 12. rujna 2004. i sahranjen je na groblju u Tuzli.

J. N.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 06. listopada 2004. godine navršit će se pet godina od kada nas je napustila naša jedina i najdraža supruga i majka, kćerka i sestra

IKA rođ. DIVKOVIĆ ČANČAR

Na dan obljetnice 06. listopada 2004. u 12,00 sati posjetit ćemo vječno počivalište naše drage na groblju Jasici, pomoliti se za pokoj duše, zapaliti svijeće i položiti cvijeće.

Osvježit ćemo sjećanje na nju i njen lik u nama i nedozvoliti vremenu da je odnese u zaborav, jer tko živi u sjećanju nije mrtav, nego je samo daleko, mrtav je tko je zaboravljen.

VJEČNO OŽALOŠĆENI: suprug, djeca, rodbina i prijatelji.

IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE

POGINULI BRANITELJI HVO - 115. BRIGADE ZRINSKI

(RUJAN - LISTOPAD)

MATIJA, Ivo, PAVIĆ
VLADO, Ivo, DIVKOVIĆ
ILIJA, Anto, PERKIĆ

Datum rođenja Datum pogibjelji
18. 02. 1962. 03. 09. 1992.
17. 02. 1961. 21. 09. 1993.
19. 06. 1954. 28. 10. 1993.

Pokoj vječni daruj im gospodine i svjetlost vječna svijetlila im! Počivali u miru božjem!
Udruga obitelji hrvatskih branitelja poginulih i nestalih u domovinskom ratu, HVO - SOLI, Tuzla

TUŽNO SJEĆANJE

EMIL SEPI

04. 08. 1978 - 04. 08. 2004.

Po dobru Te pamtimo, s ljubavlju spominjemo, a u našim srcima i mislima uvijek ćeš živjeti. Počivaj u miru Božjem.

TVOJI NAJMILIJ: kćerka Lujza, sinovi Eduard, Alojz i Vlado, snahe Valida, Branislava i Ana, te unučad: Jolanda, Renaldo, Robert, Saša, Emilija i Ivana.

TUŽNO SJEĆANJE

na nezaboravnu, suprugu, majku, punicu, svekrvu, baku i plemenitu gospođu

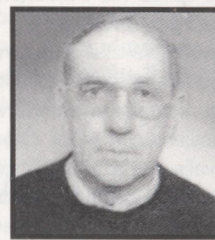
JELICU (rođ. JURIC) SOLDO

29. 10. 1997 - 29. 10. 2004.

Prošlo je sedam tužnih godina od kako si nas napustila.

S ljubavlju i ponosom čuvamo uspomenu na tebe. Počivala u miru Božjem.

TVOJI: suprug Radoslav, sin Zlatko i kćerka Silva s obitelji.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 20. listopada 2004. godine navršit će se tužna godina od smrti našega dragog supruga, oca, djeda, punca i svekra

MARKA VRBICE

Iako je prošla tužna godina od kada si nas napustio, u našim srcima i mislima ostaješ zauvijek. **TVOJI NAJMILIJ**

TUŽNO SJEĆANJE

BLAŽ PEJIĆ

Iako je prošlo dosta vremena od kada si nas ostavio, tuga i žalost za tobom ostaju. Dok živimo mi živjet će i sjećanje na tebe.

TVOJI: kćerka Ana (Anka), unuka Valentina i unuk Zlatko.

TUŽNO SJEĆANJE

IVO PETROVIĆ

2. listopada 1991 -
2. listopada 2004.

Uspomenu na Tebe čuvaju i sjećaju te se u molitvama, s

ljubavlju, tvoji: Marica, Tea, Ivona, Gabriela, Jure, Dubravko i Ivo.

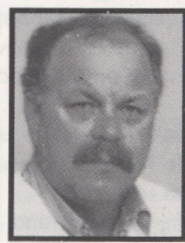

TUŽNO SJEĆANJE

DRAGINJA (rođ. PEJIĆ) JOSIPOVIĆ

08. 10. 2002 - 08. 10. 2004.

S ljubavlju i poštovanjem.
ZAHVALNA DJECA

TUŽNO SJEĆANJE

JAKOV ĐULABIĆ

01. 10. 2001 - 01. 10. 2004.

Prošle su tri tužne godine od kada nisi s nama.

TVOJE KĆERKE: Andrijana i Anita, te obitelji: Đulabić,

Pavlović, Jukić i Marjanović.

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenu majku, baku, prabaku, svekrvu i punicu

MARIJA (rođ. PAVEŽIĆ) TADIĆ

udova Ante
05. 09. 1999 - 05. 09. 2004.

S ljubavlju i poštovanjem
čuvamo uspomenu na tebe. **TVOJI NAJMILIJ**

Glasnikova

SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	STRUČNO POZNAVANJE RAZNIH JELA	ZABAVNO KAZALIŠNO GLAZBENO DJELO	VOČNI NAPITAK	KRAT. ZA "POST SCRIPTUM"	STARI PRIJEVOD BIBLIJE	GRAD U HRVATSKOM PRIMORJU	KRAT. SAD DRŽAVE ALABAMA	NASLIJED TACITELJ	TV KRAT. ZA REPETICIJU	STARI NAZIV ZA PERSIN	BILJKA PEPELJUS	SLAVNA DA- NKA GLU- MICA NILSEN	TUZLANSKA VODENA ATRAKCIJA NA PINGI	BOKLUŠTE	JAPANSKA KOPHENA MILJA	VAŽAN U SADAŠNJEJ ČASU	MANASTIR NA OHRID- SKOM JEZERU
LJEKOVITA BILJKA													KOJI JE DJELOV POKAZNA ZAMJENICA				
POSLANICI									DRŽAVA U SREDNJOJ AMERICI								
KRAT. ZA "SEKUNDA"					OBRI RIJEKA U FRANCUSKOJ				GRČKI POLJOTOK	SLOVENSKO MUŠKO IME					OVDJE DIZALO (MNOŽ.)		
GLAZBENA KRAT. ZA "TREMOL"			RASTAVNI VEZNIK NOVE VIJESTI				GRČKI POLJOTOK ŠARENA PAPIGA						ANTIKNO IME OMIŠA LUKA U IZRAELU				
PRIHOD NA ULOŽENI KAPITAL						ST. EGIP. PISAC AVIO ZNAK IRSKE						GODIŠNJA PRIREDBA IRENA KOLEŠAR					VRSTA EKSPLOZIJA
SLOVENSKI PISAC ŽUPANČIĆ					ŽEN. IME PRIJEČI PREPREKU						OZNAKA NE- POZNATE VELIČINE ŠVEDSKA						
"SVIJET BLAŽENIH" STARIH SLAVENA					SMRZLA ROSA ELEMENT SILICIJ						KUKAC DUGIH NOGU						
OKRUGLO SLOVO			ZOLJA VRŠITELJI ASANACIJE														
SKUP PLANINSKIH VISOVA																	
OTOK NA JADRANU					LITAK GRAD U BELGIJI												
PLANINA NA KRIMU																	
INICIJALI GLUMICA NALISA					ZNAJSKI OTROV POTPUN TEMELJIT												
MIJERA ZA POVRŠINU U ARGENTINI																	
NEJAK, SLAB																	
POČETAK UTRKE						RANIJA KRATICA ZA "NARODNA FRONTA"	DESNA PRITOKA UNE	PROST BROJ	ISKRAJ TERETA IZ VOZILA	GLAZBENA OZNAKA ZA "TROMO"	AUTO ZNAK ZA URUGVAJ	NAZIV ZA OCA OD MILJA	POKUSI, PROBE IVA MAJOLI				
GRAD U IZRAELU					NAUČNE USTANOVE HRPA, GOMILA								INDIJANSKI ČAMAC GROBNICA U CRKVI				
KANAL ZA NATAPANJE U AZIJI					LAKRODJA AGRIKOLA						"AUTO-MOTO- KLUB" BILJKA GORUŠICA			ODSJEK VREMENA OSTRO NAGHUT			
PASTIR KOJI ČUVA BIKOVE					SOL DUŠIČNE KISELINE BORBA								"RAD. SPORT DRUŠTVO" GRAD U POLJSKOJ				BILJKA MAHONARKA CRNO TVRDO DRVO
PRVI VOKAL			TINKTURA ZA APETIT ZADAH					ODSKOČITI SA ZEMLJE BROJLO									
PREDIO GRADA ZAGREBA						PREDGOVOR "UNITED KINGDOM"						"NA PRIMJER" AUTO ZNAK RUJEKE					VELIKA RUJEKA U SIBIRU ISLAND
SKLOP APARATA											NEJEDNAK RITAM RADA SRCA HULA						
MORSKI PUŽIĆ						ŽENSKO IME										DOŽIVLJAJ ZA VRIJEME SPAVANJA	

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • **Za izdavača:** Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • **Glavni i odgovorni urednik:** Juraj Novosel • **Lektorica:** Mr. Marica Petrović • **Uredništvo:** Zdravko Anđić, Šimo Ešić, Vlado Kerošević, Petar Matanović, Juraj Novosel, mr. Marica Petrović, mr. Luka Tunjić • **Urednik fotografije:** Martin Antunović • **Unos teksta:** Kata Čajić • **Adresa:** Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/272-061 • **E-mail:** napredak@inet.ba • **Tehnička priprema, repro i štampa:** "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • **Račun:** 132-100-031.08521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

Za sva vremena

**ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO**

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@inf.tel.hr

**ZNAČAJNI POVIJESNI DOGAĐAJI U
MJESECU RUJNU I LISTOPADU**

- 1. 9. 1883.**
u Mostaru izašao prvi broj zabavnog lista
"Hercegovački bosiljak"
- 1. 9. 1890.**
u Travniku otvorena Teologija
- 7. 9. 1566.**
u junačkoj odbrani Sigeta poginuo grof Nikola Šubić Zrinski
- 14. 9. 1902.**
u Mostaru utemeljeno Hrvatsko potporno društvo za potrebne
đake srednjih i visokih škola iz BiH (Napredak)
- 18. 9. 1942.**
umro najpoznatiji b-h arheolog Čiro Truhelka
- 27. 9. 1871.**
u Travniku se rodio nadbiskup dr. Ivan Šarić, pjesnik i prevoditelj
- 28. 9. 1353.**
umro ban Stjepan II Kotromanić, prvi suvereni vladar Bosne
- 29. 9. 1990.**
obnovljen rad HKD "Napredak"
- 3. 10. 1998.**
u Mariji Bistrici, Sveti Otac Ivan Pavao II proglasio Kardinala
Alojzija Stepinca blaženim
- 8. 10. 1871.** na Paoči (Čitluk) rodio se fra Didak Buntić, tvorac
seljačkih škola, pisac i borac za prava seljaka
- 10. 10. 1892.**
u Travniku se rodio nobelovac Ivo Andrić
- 11. 10. 1579.**
ubijen Mehmed paša Sokolović, veliki graditelj
- 18. 10. 1377.**
prvi spomen da se Tvrtko I okrunio za kralja Bosne
- 25. 10. 1478.**
u Rimu preminula bosanska kraljica Katarina Kosača

RADNJA ZA OBRADU I UGRADNJU
MERMERA I GRANITA

KAMENOREZAC ILIĆ

VI. Ivica i Željko Ilić

Izrada spomenika i grobnica
Oblaganje stubišta i podova
Šankovi, klupice, stolovi

Bukinje 186 • Tel./fax: 035 286 689 • Mob: 061 139 851, 061 139 858

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

Osnovan 1992. godine
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

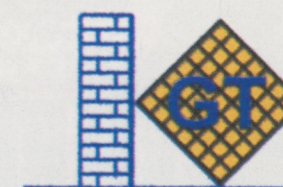
Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

SPOMENICI, STOLOVI, ŠANKOVI, KLUPICE, KAMINI...

A QUALITY PRODUCT OF
Pivara Tuzla d.d.

Luciana
Građevinarstvo i trgovina

Magistralni put bb,
Lukavac BiH

Tel./fax: ++387 35 553 454
553 453
E-mail: luciana@bih.net.ba

MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA

TEL/FAX ++387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.

Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

75000 Tuzla Rudarska 64
Tel.: ++ 387 35 282-000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

PAVIĆ - KOMERC

OVLAŠTENI SERVIS I PRODAJA VOZILA

tel: +387 35 384 291, 384 487; fax: +387 35 384 488 CITROËN

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE

TUZLA

Ull. Krečanska broj 1
 75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 443
 Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
 E-mail: cen.gri@bih.net.ba

HOLDINA

HOLDINA d.o.o. Sarajevo
 Sarajevo, ulica Azize
 Šaćirbegović 4b

OVLAŠTENI PRODAJNO SERVISNI CENTAR
SALON: SKC "Mejdan", Bosne Srebrene bb
Tel/fax: 035/270-021 e-mail: stuhli-auto@box.ms
SERVIS: Mramor, Majevička 2
Tel/fax: 035/384-500 Mob: 061/140-278

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla